

Nya Åland

3 SEPTEMBER 2009 NR 178 PRIS 2,00 €

På Harley-resa till USA

REPORTAGE. Det är Harley-Davidson som gäller för Jan-Erik "Janke" Mattsson från Eckerö. Nu har han och mc-kompisen Jussi Grandell varit till USA på en av världens största mc-träffar.

SIDORNA 12-13

Åker till Sverige för att storhandla mat

Räknar med att spara 500 euro i månaden

NYHETER. Sedan "Karin", som vill vara anonym, började åka till Norrtälje och handla mat i början på sommaren har hon sparat över 300 euro i månaden. Från 1 januari har hon kvar alla kvitton för inköpen på Åland och har kunnat jämföra priserna. I juli månad klarade sig familjen med en matkostnad på 7.520 kronor, inklu-

sive transport- och bensinkostnader, beräknat med tians växlingskurs.

–Från första januari till sista maj när vi handlade på Åland låg vår månadskostnad på 1.100 euro, och då tar jag i i underkant, säger Karin.

Familjen har redan köpt en båt för sina intjänade matpengar.

–Nu sparar vi för att antingen sätta pool på tomten eller köpa en resa någonstans. Det är vad pengarna kommer att räcka till när det här året är slut, säger hon och beräknar spara över 500 euro i månaden i höst då alla barnen går i skolan.

SIDAN 3

Kan stanna i IFK. Paulus Arajuuris kontrakt med IFK Mariehamn går ut den 30 november men Arajuuri, hans agent Jonas Wirmola och IFK ska inom kort träffas för att diskutera en eventuell framtid i klubben. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Siktet inställt på EM 2011

SPORT. Imorgon börjar U21-landslagets vandring mot EM 2011. Med i truppen mot Holland och Polen finns IFK Mariehamns Paulus Arajuuri.

–Det är fem matcher det här året och när vi fortsätter nästa höst ska vi vara med och slåss om EM-platserna. Det ska alltså inte vara några meningslösa matcher nästa år och huvudmålet är självklart att nå EM, säger Arajuuri.

SIDAN 18

Nioåring medlem i nazi-gruppen

NYHETER. Upprörda känslor har väckts sedan nyheten om den åländska facebookgruppen "Nya Nazi-Åland" publicerades i tisdagens Nya Åland.

Nu har det framkommit att gruppen funnits sedan i våras och att yngsta medlemmen är nio år gammal.

Skolan har varit i kontakt med föräldrarna till de berörda ungdomarna och ska inom kort samla alla för en gemensam diskussion.

Samtidigt kan en polisanmälan bli aktuell, meddelar överkonstapel Jan-Erik Eriksson.

–Vi diskuterar det nu tillsammans med skolan, säger han.

SIDAN 17

Placeringsvisten sköts på hög nivå

NYHETER. Tvisten mellan förra Chipschefen Sture Carlson och Nordea handhas av huvudkontoret i Helsingfors, uppger Nord-eas placeringschef Mikael Granskog.

Han betecknar 2008 som ett extremt år ur placeringsvinkeln.

–När alla kurvor går åt rätt håll är alla nöjda. Men under ett så turbulent år som fjolåret uppför sig vissa produkter enligt worst case-scenariot, säger han.

SIDAN 4

Sida vid sida. Ester Glad vårdas i Uppsala och har ofta vänner och familj på besök. Dan-Anders "Dante" Sandberg var med i olycksbilen som förlamade Ester för fem månader sedan. Foto: TANJA LÖNNQVIST

Ester kämpar för att komma tillbaka

REPORTAGE. För fem månader sedan förlamades Ester Glad från Jomala i en allvarlig bilolycka där föraren var berusad. Vägen tillbaka har varit lång, men hon gör hela tiden framsteg.

Sedan ett par månader tillbaka vårdas hon på Akademiska sjukhuset i Uppsala. Där har

mycket hänt. Ester har fått större rörlighet i nacke och axlar och har upptäckt nya sidor hos sig själv.

–Jag är förvånad själv över att det går så bra och att jag mår så bra som jag gör, säger hon.

Dagarna fylls med bland annat arbetsterapi där hon målar med hjälp av munnen. Hon an-

vänder också sin dator regelbundet och har nästan ständigt vänner och familj på besök.

Det är ännu oklart när hon får komma hem. För hemlängtan har hon.

–Det blir så krångligt för folk att komma hit och hälsa på, säger Ester.

SIDAN 16

mat

2

kultur

10

folk

28

Åland 24 ikväll

Menyförslag inför Hungerdagen erbjuder dagens matruta.

Marlene Lindbäck vill väcka frågor kring vänskap, ålder och tillit med sin nya utställning.

Dagens ålänning Ingrid Lindner från Tyskland fascinerar av öar.

Önskerpriser: Vi besöker sommarens musikläger i Lemböte. Dessutom tar William en titt på vad som händer i Korrvik.

TILLFÄLLET

– ett företag i Nordiska Tjänster AB

VI HAR ÖPPET-NÄR DU ÄR LEDIG!

Vardagar 10-19. **Lördag Söndag 11-16**

tel. 17 570 fax 17 581 Lövuudsvägen, Möckelö (vid flygfältsrondellen)

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

” En näringsrik måltid kan rädda livet på en familj, den ger de drabbade kraft att planera sitt liv vidare.

RÖDA KORSETS HUNGERDAGSKAMPANJ.

Riktig, viktig hungerdagsmat

Bjud in dina vänner och servera mat som är viktig på riktigt. De pengar ni sparar in på den billiga maten kan ni skänka till insamlingen Operation Hungerdagen den 17–19 september. Då kan man även ställa fram mat till dem som allra bäst behöver den.

Så står det i ett upprop från Röda Korset om hungerdagen, som alltså i år är tre dagar. Och så delar man med sig av recept på näringsrik mat som kostar litet.

Vi får veta att Röda Korset alltid försöker skaffa livsmedel i närheten av biståndsmålet. Då kommer hjälpen snabbt fram samtidigt som man stöder livsmedelsproduktionen i närområdet. Som basis för hungerdagsrecepten har Röda Korset använt samma ingredienser som man delar ut till katastroffer. Ifall en omfattande katastrof skulle drabba Finland, skulle de inhemska näringsrika grönsakerna och rotfrukterna samt de proteinrika bönorna och soja säkert bilda stommen i mathjälpen, får vi veta i uppropet.

Värför inte göra som Röda Korset uppmanar oss, bjuda in vännerna på ”viktig mat” och ge överskottet till katastrofhjälpen.

Plättar på vita bönor och grönsaker

vita bönor 2,5 dl
potatis 3 st.
ärter 2,5 dl
spenat 1 dl

lök 3 st.
ägg 3 st.
speltmjöl 2 dl
mjölk eller grönsaksbuljong 2 dl
salt 1 tsk
dill 1 msk
olja 1 msk
svartpeppar, muskot
olja för stekning

Skölj de vita bönorna och lägg i blöt över natten, i cirka tio timmar. Koka bönorna i ungefär en timme, 1 del bönor 2 delar nytt vatten. Den skalade potatisen, de upptinade ärterna och löken körs i mixer. Lägg i bönorna, den finfördelade spenaten, mjölken, äggen och kryddorna. Är blandningen för tjock, tillsätt vätska. Blanda. Stek till plättar i en stekpanna. Severa med lingon.

Receptet ger cirka 20 plättar.

Rotfruktsgryta med soja

morot 500 g
palsternacka 250 g
purjolök 100 g
selleri 200 g
rödbeta 800 g
vatten 8 dl
rosmarin 1 tsk
körvel 1 tsk
sojasås 2 msk

grönsaksbuljongpulver 2 tsk
honung 1 msk
ingefära, färsk 1 tsk riven
sojakross 2,5 dl
olja 1 msk

Skala och skär rotfrukterna i klyftor. Lägg rödbetan och moroten i en ugnform och slå på vatten och kryddor. Sätt in i ugnen i 20 minuter i 180 grader. Tillsätt resten av rotfrukten och purjolöken. Låt småputtra i cirka 40 minuter och strö på sojakrossen. Vänd och håll kvar i ugnen i ytterligare fem minuter. Servera gärna tillsammans med fullkornsris. Receptet ger 8 portioner.

Soppa på rödbeta och potatis

rödbeta 1 kg
potatis 800 g
morot 300 g
rödlök 100 g
vatten 2,5 l
grönsaksbuljongpulver 1 msk
rosmarin 1 tsk
salt 0,5 tsk
en nypa svartpeppar
lätträdd 2 dl
(eller sojagrädd)

Skala rotfrukterna. Lägg först i rödbetan, tillsätt sedan moroten, potatisen och rödlöken och koka mjuka. Mosa soppan och blanda i grönsaksbuljongpulver, salt och kryddor. Tillsätt matlagningsgrädden eller sojagrädden och smaka av. Ger 8–10 portioner.

Grönsaksplättar med vita bönor.

Äppelpaj.

Rotfruktsgryta.

Soppa på rödbeta.

Äppelpaj

surmjöl 6 dl
socker 3 dl
soda 1,5 tsk
vetemjöl 4 dl
speltmjöl 3,5 dl
olja 1,5 dl
kanel 1 tsk

vaniljsocker 1 tsk
Överst på pajen:
tärnade äppelbitar 600 g
kanel 1,5 msk
socker 1,5 msk

Blanda ihop toringredienserna och tillsätt surmjölken under

omsorgsfull omröring. Bred ut smeten på en bakplåtsklädd ugnsplåt. Skala äpplena och dela dem i tärningar eller klyftor. Lägg bitarna överst på pajen och strö på kanel och socker. Stek i cirka 30 minuter i 180 grader.

allt du behöver -ändå klöver över!

K MARKET

F:ma ERIK MATTSSON

STRIMLAT
NÖTKÖTT

10,90 kg

GRISKARRÉ

5,50 kg

GÄLLER t.o.m. onsdag 9/9

Kokt skinka
Atria kg **14,95**

Special franska
Ålandsbagarn, 360 g EP 3,33/kg st **1,20**

Smörbulle
Ålandsbagarn st **0,56**

GÄLLER t.o.m. måndag 7/9

Banuner
Chiquita, Costa Rica kg **0,99**

Tomater
Polen kg **0,99**

Päron
1 kg, Pirkka, Holland ask **1,59**

Miniplomtomater
250 g, Pirkka, Spanien ask **1,19**

PLUSSA FÖRMÅN

GÄLLER hela september

Vindruvor gröna
500 g, Pirkka, Grekland ask **1,49**
utan Plussa-kort 1,99/ask

Bladsallad i kruka & morötter
1 kg, Pirkka, Finland 2 pås **1,00**
utan Plussa-kort 0,89/påse

Oivariini
Normalsaltat, 600 g, Valio pkt **2,99**
utan Plussa-kort 3,75/pkt

Vital saftdrycker
1 liter, Marli 3 st **3,00**
utan Plussa-kort 1,29/st

Wok & stekgrönsaker
400-500 g, Findus 3 påsar **5,00**
utan Plussa-kort 2,19-2,59/påse

GODBY TEL 43 250
ÖPPET: VARD 09-20, LÖRD 09-16, SÖND 12-16
BYGGLAGRET: VARD 09-17, LÖRD 09-14, SÖND STÄNGT

Manual. Bo Sand har nu uppgraderat manualen han sammanställde i våras, med konkreta förslag på turlista för Töftö- och Simskälafärjorna.
Foto: CECILIA LINDVALL

Förslag på turlista för Töftö- och Simskälalinjer

Färjförarna visar nu upp ett konkret förslag med turlista för linjerna Töftö och Simskälå.

Som Nya Åland tidigare skrivit om räknar färjförarna med en inbesparing på 150.000 euro per år genom eco-driving och färre körningar, vilket möter trafikavdelningens sparkrav.

Färjförare Bo Sand berättade redan i mars för Nya Åland om förarnas självutarbetade plan för att spara in på skärgårdstrafikens kostnader.

Istället för att dra in några tjänster ska ekonomisk körning och turlista möta trafikavdelningens sparkrav.

För turlistan finns det två förslag för Töftöfärjan. Enligt förslag 1 körs färjan med 20 minuters intervall på vardagar från klockan 06.00 till 18.00 och med 30 minuters intervall till 24.00. Söndag och helgdag var 30:e minut mellan 06.00 och 24.00.

Enligt förslag 2 körs färjan med en 20 minuters intervall mellan 06.00 och 09.00, med 30 minuters intervall till 15.00, var 20 minut till 18.00 och sedan igen var 30:e minut fram till midnatt.

Simskälå

Simskälåfärjan ska utgå från en 30 minuters intervall från 06.30 till 21.00. Däremellan trafik efter behov, står det i förslaget.

Genom en vettig tidtabell kan ganska mycket pengar sparas, skriver Bo Sand.

Färjförarna har även ställt upp tider för bussar och skolskjutars, att passa med färjetiderna. (cl)

Obundna förordrar matpaus på färjan

■ Obunden samling stöder sparåtgärder för skärgårdstrafiken som exempelvis införande av de omdiskuterade matpauserna på Töftöfärjan. Det säger partiets ordförande **Gun-Mari Lindholm**, i torsdagsintervjun i Ålands radio.

– Vi måste se det här i perspektivet att vi kanske istället måste stänga hälsocentralen i Godby eller sluta med fertiltetshjälp vid sjukhuset.

”Torsdagsintervjun” sänds i dag efter nyheterna klockan 15. Där ställer radions politiske redaktör **Ulf Weman** bland annat frågor om besparingarna i den offentliga ekonomin, om förändringen av Obunden samling till ett konventionellt parti och om partiets ideologi.

Torsdagsintervjun finns också på Ålands radios hemsida, www.radiotv.ax, och kan avlyssnas på poddradion.

Har fört statistik över matkassan:

Beräknar spara 500 euro varje månad på att handla i Sverige

Den 18 maj slutade Karin storhandla på Åland, trots att hon var skeptisk till om det skulle löna sig att åka till Norrtälje.

– Väl i affären blev jag rent ut sagt förbannad, ringde farsan och sa sätt igång frysen! berättar Karin – som beräknar spara 500 euro i månaden i höst.

Innan den 18 maj i år fick Karin, som av personliga skäl vill vara anonym, lägga ut omkring 1.100 euro i månaden i matkostnader för familjen på sju personer.

Sedan började hon handla på ICA Flygfyren i Norrtälje. Nu har hon sänkt månadskostnaderna med drygt 300 euro.

– Då har det i sommar varit fullt hus med många barn och ingen har ätit i skolan vilket gör stor skillnad för oss. Sedan går det alltid åt mer under sommarmånaderna med kalas, midsommar och andra festligheter.

Inte klokt!

Karin har följt familjens livsmedelsutgifter sedan 1 januari. Hon har sparat alla kvitton och räknat ut pris-skillnader med tians växlingskurs.

Ibland visar hon upp hälften så billiga varor inhandlade i Sverige.

– Quaker havrefras köpte jag inte alls här innan, det var alldeles för dyrt. På Kantarellen kostar ett paket 4,34 euro, på ICA betalar jag 21,90 kronor.

Ett annat exempel är Gevalias snabbkaffe som hon får ge 6,60 euro för på Åland.

– I Sverige betalar jag 39,90 för samma vara. Det är inte klokt!

Billigare på Åland

Prisskillnaderna på brödet förstummas Karin över, vilket hon menar oftast är det dubbla på Åland. En vara, lördagskorven, är däremot billigare här.

– Och hemvete hittar jag inte så det köper jag på Åland, säger hon.

Familjen äter inget halvfabrikat och köper svenska produkter. De värnar också om miljön och vill i den mån det är möjligt för plånboken köpa ekologiskt.

– Jag har inte krympt på kvaliteten. Samtidigt tänker jag exempelvis inte handla irländskt kött på grund av alla onödiga transporter,

Prisskillnad. En åländsk familj på sju personer räknar med att spara 500 euro i månaden i höst på att handla maten i Sverige. Mamma Karin, som vill vara anonym, köper i dag Gevalias snabbkaffe för 40 kronor medan hon på Åland betalar 6,60 euro för samma vara. Havrefras var något hon tidigare inte hade hemma då det var alldeles för dyrt.

även om jag själv åker till Norrtälje.

Förbannad

I juli månad klarade sig familjen med en matkostnad på 7.520 kronor, inklusive transport- och bensinkostnader. Med tians kurs blir det 752 euro, att jämföra med hennes tidigare månadskostnad på 1.100 euro.

Senast Karin åkte till Sverige var den 17 augusti. Då handlade hon mat för 1.914 kronor, som räckt fram till nu.

I höst beräknar hon att familjen kommer spara mer än 500 euro i månaden på mat, då alla barn äter i skolan på dagtid. Resor och eventuell förströelse på färjan har hon räknat in i slutsumman hon tror kommer ligga på 6.000 kronor i månaden.

– När någon sa till mig att det verkligen lönar sig att handla i Sverige trodde jag inte på det. Väl i affären blev jag rent ut sagt förbannad, ringde farsan och sa sätt igång frysen!

Familjen har redan köpt

en båt för sina intjänade matpengar.

Gräver inte hål

– För första gången gräver det inte hål i plånboken. Och alla är med på det. Nu sparar vi för att antingen sätta pool på tomten eller köpa en resa någonstans. Det är vad pengarna kommer räcka till när det här året är slut, säger hon.

Karin tror att fler lär upp-täcka den stora prisskillnaden och börja handla i Sverige. För att det inte ska löna sig att hon åker över till Sverige och handlar behövs minst åtta procent momssänkning på livsmedel, säger hon.

– Nu har jag inte sammanfört all min statistik och hur vetenskaplig den är vet jag inte, men jag är noggrann och när den är klar i vinter ska jag gå upp till landskapregeringen och säga att så här kan det inte vara! Att matpriserna på Åland beror på transportkostnaderna tror jag inte ett dugg på.

Text och foto:
CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Inspektör. Länsstyrelsen funderar på en jämförelse mellan livsmedelspriser på Åland och i Sverige. Foto: JONAS EDSVIK

Projekt på gång

Momsen på livsmedel sänks 1 oktober till samma procentsats som Sverige och just nu pågår en utredning om hur den kommer konsumenterna till del.

Samtidigt kan en prisjämförelse mellan en matkorg i Sverige och på Åland vara aktuell, säger Henry Öberg, inspektör på Länsstyrelsen.

– Vi har diskuterat och funderat på att göra något sådant, säger inspektör Henry Öberg om en prisjämförelse av livsmedel i Sverige och på Åland. – När den skulle bli kan jag inte säga, just nu har vi inte tid då vi utreder hur mycket momssänkningen på mat på-

verkar konsumenten.

Momsen på livsmedel sänks 1 oktober från 17 till 12 procent, och ligger då på samma procentsats som Sverige. Utredningen är ett projekt med Konsumentforskningscentralen och Konsumentverket i Helsingfors och Öberg gissar att den är klar vid årsskiftet.

Inte omöjligt

Senast länsstyrelsen gjorde en prisjämförelse på Åland visade den att Åland ligger mellan sju och åtta procent högre i pris. Jämförelsen gjordes då med Nådendal på fastlandet.

Att Karin sparar 500 euro varje månad i höst tycker Öberg låter mycket.

– Men visst, det kanske inte är omöjligt. (cl)

FAKTA/ PRISEXEMPEL

VARA	MATPUNKTEN – Åland		ICA FLYGFYREN – Norrtälje	
	Inköpsdatum	Pris i EURO	Inköpsdatum	Pris i SEK
Polarbröd Polarkraft	18-05-09	3,69	05-07-09	20,90
Yoghurt Valio 1 liter	18-05-09	2,49	05-07-09	17,50
Fläskfile	07-04-09	11,95/kg	05-07-09	89,00kg
Bregott	04-05-09	4,95	05-07-09	25,50
Gevalia kaffe refill	19-05-09	6,60	05-07-09	39,90
Lördagskorv skivad Atria 225g	01-09-09	1,20	05-07-09	15,50
Jätterasker bröd Pågen	01-09-09	3,25	05-07-09	20,90
Högrev nöt	20-04-09	11,40kg	05-07-09	85,00kg

Mikael Granskog på Nordea om tvisten med Sture Carlson Ärendet hanteras i Helsingfors

Tvisten med Sture Carlson hanteras på Nordeas huvudkontor i Helsingfors.

– Där har man en speciell avdelning som tar sig an sådana här saker, säger Mikael Granskog, chef för Nordea Ålands placeringsverksamhet.

Det är allt Granskog säger om tvisten.

– I övrigt kommenterar jag inte enskilda fall.

Höga krav

Generellt säger han att det ställs höga krav på information och rådgivning när det gäller kapitalplaceringar – krav som dessutom höjdes i och med ett EU-direktiv som kom hösten 2006 och som trädde i kraft hösten 2007. Kundens ställning stärktes i och med direktivet.

– Det finns ett stort intresse från bankens sida att sådant här sköts på rätt sätt.

Mikael Granskog betecknar 2008 som ett extremt år ur placeringsynvinkel.

– När alla kurvor går åt rätt håll är alla nöjda. Men under ett så turbulent år som fjolåret uppför sig vissa produkter enligt worst case-scenariot. 2008 var det värsta året på säkert 100 år och några av produkterna uppförde sig på värsta tänkbara sätt.

Beklagar

Uppenbarligen var Nordeas masskuldebrevslån en sådan produkt eftersom hela det kapital på 299.700 euro som Sture Carlson placerade 2006 var förbrukat i början av 2009.

Mikael Granskog beklagar att tvisten med Sture Carlson uppstått.

– Det är aldrig roligt när det blir så här.

Nordeas Private Banking, som Granskog basar för på

MASSKULDEBREVSLÅN

Så här beskrivs masskuldebrevslån på Nordeas hemsida:

■ Traditionella masskuldebrevslån lämpar sig för placerare som värdesätter trygghet och regelbunden ränteavkastning; kapitalet återbetalas i sin helhet och man vet redan på förhand hur stor räntan är.

■ Masskuldebrevslån är skuldebrev med vilka emittenten lånar medel av placeraren.

■ De traditionella masskuldebrevslånen saknar vanligen säkerhet. Den som placerar i lånet bedömer emittentens förmåga att återbetala lånet på förfallodagen.

Turbulent. Mikael Granskog, chef för Nordea Ålands placeringsverksamhet, beskriver 2008 som det kanske värsta året på hundra år ur placeringsynvinkel. Foto: ANDREAS DIENERT

Åland, arbetar via avtal med både privatpersoners och bolags förmögenhetsförvaltning. Verksamheten riktar sig till kunder som har minst 250.000 euro i placeringar.

Kati Tommiska, presschef på Nordea i Helsingfors, säger också hon att banken inte kan

kommentera ett enskilt fall.

– Rent allmänt kan jag säga att vi gör en skriftlig placeringsplan som vi går igenom tillsammans med våra kunder. Vi kartlägger noggrant vilken vilja och förmåga kunden har för risktagning när vi beskriver olika produkter.

Hon påpekar att placeringsrådgivningen fungerade väl också innan EU-direktivet togs i bruk.

– Direktivet stärkte ytterligare bankens informationsplikt.

Märks i alla banker

Också hon säger att finans-

krisen, som blev tydlig i höstas, överraskade alla parter genom att den kom så snabbt och blev så djup.

– Alla banker märker av följderna.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Gotlandsolyckan ingen katastrof för Alandia

Hur mycket försäkringsbolaget Alandia-bolagen måste betala ut för skadorna på ms Gotland och Gotlandia II är oklart.

– Och det här fallet är inget jag är uppskärnad över. Och vi i vår tur är återförsäkrade för att gardera oss, säger skadestyrningschef Lars Janlöv vid Alandia Marine.

Olyckor av den här typen påverkar inte direkt privatpersoners försäkringspremier.

Som Nya Åland berättade i tisdags är Destination Gotlands färjor ms Gotland och HSC Gotlandia II, som kolliderade utanför Nynäshamn i juli, försäkrade hos åländska Alandia-bolagen.

– I det här fallet är det själva fartygen, hårdvaran, som är försäkrade hos oss i en så kallad kaskoförsäkring, förklarar skadestyrningschef Lars Janlöv.

Miljoner kronor

Destination Gotlands vd Jan-Eriks Rosengren har i svensk media berättat att reparationskostnaden för Gotlandia II beräknas kosta flera miljoner kronor.

Därtill har en stor del av passagerarna som var ombord på olyckan inträffade ansökt om ersättning. Men försäkringen av personal och passagerare handhas alltså inte av Alandia-bolagen utan av ett annat försäkringsbolag.

Samma mönster

Lars Janlöv kan in dagsläget inte säga något om vad den här olyckan betyder för Alandia-bolagen och han får inte heller uttala sig om enskilda fall. Men stora skadefall följer alltid samma mönster.

– Flera reparationsvarv bjuds in och får offerera. Därefter görs en bedömning. Det är redaren som är ansvarig men vi hjälper till under hela processen. Då är det lättare att komma överens sedan, eftersom det ju är vi som betalar i slutändan.

Större olyckor kan i första hand påverka just den kundens framtida premier. Förhandlingar och avtal görs skilt med varje företagskund.

– Det är inte som med privatförsäkringar, utan det handlar om så stora summor att det förs diskussioner och förhandlas skilt för varje fö-

Gotlandsfärjor försäkrade hos Alandiabolagen

Färjorna ms Gotland och HSC Gotlandia II som kolliderade med varandra utanför Nynäshamn i juli är försäkrade hos åländska Alandia-bolagen.

Det var den 23 juli som Destination Gotlands färjor kolliderade med varandra utanför Nynäshamn. Båda fartygen fick stora skador och båda fartygen lämnades kvar på platsen. De båda fartygen bäddades upp och bäddades ut till en säker plats på den närliggande ön Gotlandia II.

I samband med kollisionen drabbades båda fartyg i brand och passagerarna på Gotlandia II fick lämna fartyget. Enligt uppgifter från Alandia-bolagen ska skadorna på båda fartygen uppgå till flera miljoner kronor.

Begär ersättning

Tillfälligtvis är passagerarna inte nöjda med erbjudandet om ersättning från Alandia-bolagen. Enligt uppgifter från Alandia-bolagen ska skadorna på båda fartygen uppgå till flera miljoner kronor.

– Det är ett stort skadefall och vi är fortfarande i kontakt med Alandia-bolagen för att se till att passagerarna får sin ersättning. Vi är nöjda med det erbjudande som Alandia-bolagen har gjort. Vi har också fått ett erbjudande om ersättning från Alandia-bolagen. Vi är fortfarande i kontakt med Alandia-bolagen för att se till att passagerarna får sin ersättning.

Olyckskvällen. Destination Gotlands färjor HSC Gotlandia II var i samma läge som en lokal reed och smalt fartyg. Alandiabolagen ansvarar för båda fartygens försäkring. Fartyget räddades ut av en lokal fiskeribåt som var på plats på Gotlandia II.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax

Åländsk försäkring på färjorna. De Gotlandsfärjor som kolliderade med varandra i juli är båda försäkrade hos Alandia-bolagen. Passagerarnas krav på ersättning handhas dock av ett annat försäkringsbolag. Faksimil ur tisdagens Nya Åland

retag eller objekt, säger Lars Janlöv.

Olyckor som denna påverkar således inte direkt privata kundens premier.

– Men om många stora kunder ungefär samtidigt drabbas av många skador så påverkar det ju försäkringsbolaget, men vi är ju i vår tur återförsäkrade för att gardera oss, säger Lars Janlöv.

Global marknad

Återförsäkring är en väsentlig del av sjöförsäkringsverksamheten och styrs till stor del från London, men även den globala försäkringsmarknaden påverkar.

Janlöv ser inte Gotlandskol-

lisionen som särskilt svårt skadefall.

– Jag uppfattar det här som mindre av de större skador vi hanterat och är inget jag är uppskärnad över.

Vilket är det största skadefallet som Alandia-bolaget hanterat?

– Det var nog när Sally Albattross brann på Finnboða varv år 1990, säger Lars Janlöv.

Kryssningsfärjan Sally Albattross eldhärjades svårt när den låg på varvet i januari 1990 och det talades om förstörda värden på 250-300 miljoner mark, vilket motsvarar över 40 miljoner euro.

I sjöförklaringen efter olyckan kom man fram till att branden

ombord berodde på ovarsamhet av varvets folk i samband med svetsning.

Har ni många utländska rederier och fartyg bland era kunder?

– Rederi ab Gotland är ju en av ägarna i Alandia-bolagens moderbolag. Redarnas ömsesidiga försäkringsbolag, så vi ser dem inte direkt som utlänningar. Men i övrigt verkar vi numera både i Norden och Baltikum, säger Lars Janlöv, som berättar att när det gäller kaskoförsäkringar så står man för närmare 40 procent av den finländska marknaden och cirka 25 procent av den svenska.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax

Polisen efterlyser en crossmoped

■ Har du sett en registrerad crossmotorcykel natten mellan 29-30 augusti? En person har suttit på den och kört med ”mycket hög hastighet” bland annat längs gång- och cykelbanan på Storagatan.

– Under händelsetiden fanns det många människor i rörelse på stadens gator och risken för att en allvarlig olycka kunde ha hänt var stor, rapporterar polisen.

Polisen vill ha vittnesuppgifter och tips tas emot av äldre konstapel Eija Virtanen på telefon 527 165 eller 527 100.

Lindrigt skadad efter älgolycka

■ Den person som på tisdagen går krockade med sin bil med en älg på landsvägen i Lemland Knutsboda skadades lindrigt och är intagen för observation på sjukhuset.

Olyckan skedde vid 19-tiden på tisdagskvällen. Älgen dog på olycksplatsen.

MCA lägger ned sitt Max-paket

■ Mariehamns centralantenn lägger ned sitt Max-paket och ber därför alla kunder som har det att kontakta dem.

Orsaken är att Viasat slutar sända MTV3-gruppens Leffa- och Faktakanaler som ingår i paketet. Däremot visar Max-kanalen Formel 1 fortsättningsvis och den syns istället i kombination med Viasat guld. (mt)

Personalkostnader ökade kommunalt

■ Ålands statistik- och utredningsbyrå publicerar varje höst en utredning av prisindexet för den kommunala basservicen.

Den mäter den årliga prisutvecklingen för utgifterna inom socialväsendet samt undervisnings- och kulturverksamheten inom kommunalekonomin. Indexet används huvudsakligen för att årligen justera landskapsandelarna till kommunerna för driftskostnaderna.

I år konstateras att prisindexet för basservicen steg med 3,1 procent jämfört med motsvarande period förra året. Framst berodde ökningen på högre personalkostnader, vilket ökade med fyra procent och stod för 65,3 procent av de totala driftsutgifterna för social-, undervisnings- och kulturverksamheten.

Inköp av varor och tjänster utgjorde 20 procent av nämnda verksamhetens driftskostnader. Kostnaderna för köp av varor och tjänster ökade med 0,5 procent från år 2008 till 2009. De övriga driftsutgifterna ökade med 2,1 procent. (mt)

Ingen misstänkt för våldtäkt

■ Det finns ännu ingen misstänkt till den våldtäkt som ägde rum natten till fredagen 10 augusti på Megaspots bakgård i centrala Mariehamn.

Polisen utreder händelsen vidare. (cl)

Danne Sundman (Ob) kräver svar av kansli kommissionen Hur är min reseräkning felaktig?

Vad ska jag göra annorlunda i fortsättningen med anledning av kansli kommissionens beslut om reseersättningen?

Det undrar lagtingsledamot Danne Sundman (Ob) i ett brev som han skickade till lagtingskansliet i går.

E-brevet är adresserat till lagtingsdirektör **Susanne Eriksson** och talman **Roger Nordlund** i egenskap av ordförande för lagtingets kansli kommission som förra veckan beslöt att tillämpa regelverket om reseersättningar och dagtraktamenten för lagtingsledamöterna strängare än hittills. Nya Åland berättade om beslutet i går.

Samma dag som beslutet fattades skickade lagtingsdirektören ut ett mejl till samtliga 30 lagtingsledamöter där det framgick att kansli kommissionen ser över reglerna för att göra dem enklare och mera enhetliga. I meddelandet berättas också att kommissionen fattat beslut om att det är den faktiska mötestiden och till den anslutna restider mellan hemmet och lagtinget som ska ligga till grund för ersättningen och att lagtingsledamöterna ombeds beakta detta när de skriver reseräkningar i framtiden.

Detta har föranlett Danne Sundman att ställa frågan till lagtingskansliet: Hur ska han göra som åker buss enligt fastställd tidtabell till och från lagtinget?

I brevet påpekar han att han har följt regelverket så gott det går för en bussåkare och att han på det sättet är både ekonomisk och miljövänlig.

”Jag kräver omedelbart besked om till vilken del min reseräkning är felaktig och summan som jag kan betala tillbaka för att tillrättalägga missförståndet i tolkningen av regelverket, alternativt ett tydligt besked att allt är ok och en offentlig dementi av spekulationerna i artikeln. Vidare önskar jag svar på frågan nedan och om jag ska börja köra bil igen för att slippa dylika anklagelser. Som jag förstår ert beslut om ändrade regler så berör de inte mig eftersom jag inte kan åka buss oftare än turlistan medger”, skriver han.

Schablon i riket

En titt på riksdagsledamöternas ekonomiska förmåner visar att de utöver lönen får mellan 986 och 1.809 euro per månad i skattefri kostnadsersättning beroende på var de bor. Procenten är högre om de bor mer än 30 km från riksdagshuset i Helsingfors. Också de ledamöter som har fast bostad i huvudstadsregionen får ersättningen på 986 euro per månad.

Dessutom har de rätt att åka tåg, reguljärt inrikesflyg och fjärrtrafikbuss gratis på resor som an knyter till riksdagsuppdraget samt taxi i huvudstadsregionen.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Fakta/Ersättningar

■ Lagtingsledamöternas ekonomiska förmåner regleras i lagtingsordningen från 1977, senast ändrad i december 2007.

■ Reseersättningar och andra ersättningar regleras i ett beslut av lagtingets kansli kommission från 1996.

■ Lagtingsarvodet, ”lönen”, för ledamöterna är från och med 1 januari i år 3.347 euro per månad. Vicetalmännen, utskottens ordförande, ordinarie medlemmar i Nordiska rådet och ordförandena i lagtingsgrupperna får 5 procent extra, 3.504 euro per månad.

■ Alla ledamöter får 100 euro per månad i skattepliktig ersättning för telefon- och andra kommunikationskostnader. Ledamöterna får mobiltelefon men betalar själv

samtalskostnaden.

■ De ledamöter som bor längre bort från Självstyrelsegården får reseersättning, antingen för buss eller kilometerersättning för bil, 0,45 euro per km.

■ De får också dagtraktamente för lagtingsarbete och möten, 35 euro per dag om de varit borta hemifrån över 10 timmar och 16 euro per dag om resan varat 6-10 timmar.

■ Om resan varat minst 4 timmar betalas inget dagtraktamente, utan i stället får ledamöterna en måltidsersättning på 8,75 euro per dag.

■ Reseersättning, dagtraktamente och måltidsersättning är skattefria.

Källa: www.lagtinget.ax

Kräver svar. Danne Sundman (Ob) vill ha svar av kansli kommissionen om hur han som bussåkare ska göra med reseräkningarna. - Jag kan inte åka oftare än vad turlistan medger, skriver han i ett brev med anledning av gårdagens reportage i Nya Åland. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Inga räkningar från Nordberg

■ **Mika Nordberg**, som i Nyans reportage i går om lagtingsledamöternas dagtraktamenten och andra ersättningar felaktigt placerades i Kökar, kommer med ett påpekande.

– Jag bor i Jomala där jag också sitter i fullmäktige. Men

jag har aldrig begärt rese- eller andra ersättningar för mitt arbete i lagtinget, säger han. (ao)

Thörnroos (C) vald till ny minister

Igår klubbades formellt bytet av trafikminister. Liberaler och Center röstade ja medan oppositionen avstod.

– Att avstå är mer positivt än ett nej, resonerar Gun-Mari Lindholm (Ob).

Åland har en ny trafikminister. 15 lagtingsledamöter röstade för att **Veronica Thörnroos (C)** ska ta över posten efter **Runar Karlsson (C)**. 12 ledamöter avstod och 3 ledamöter var frånvarande.

– Eftersom vi själva inte är med stöder vi inte aktivt den ena eller den andra, säger Frisinnad samverkans **Johan Ehn**.

Gun-Mari Lindholm säger att man från Obunden samlings sida varit kritiska att en

person i landskapsregeringen byts ut i halvtid.

– Men inte faller vi landskapsregeringen genom att rösta nej. Att avstå är att ge ett tyst bifall.

Mer än hälften av de avgivna rösterna krävs för att byta ut en landskapsregeringsledamot. Skulle nej rösterna ha varit i majoritet måste en ny landskapsregering tillsättas.

Många känslor

Efteråt är **Veronica Thörnroos** glad.

– Det känns spännande, utmanande och bra. Det känns, helt enkelt!

Själv lade hon ned sin röst. – Jag tyckte det var lite klädsamt, det var inte så att jag tvivlar på min egen kapacitet.

Thörnroos tror att den största utmaningen inom hennes verksamhetsområde är att få en fungerande trafik med begränsade resurser. Några goda råd har hon också hunnit få, bland annat av **Runar Karlsson**. Thörnroos har förberetts på att det kommer att bli mycket arbete, mer än i lagtinget.

– Som minister har du ju ett eget ansvarsområde.

Eden svor hon på eftermiddagen inför landskapsregering och förvaltningschef **Arne Selander**.

– Det var mycket högtidligt.

Skolas in

Nu ska den nya trafikministern sättas in i arbetsordningen på landskapsregeringen, till exempel i hur

Lyckönskningar. Före detta trafikminister **Runar Karlsson (C)** var den första att gratulera **Veronica Thörnroos (C)** till det nya jobbet. I bakgrunden **Henry Lindström (C)**. Foto: ANNIKA KULLMAN

olika ärenden hanteras. – Sedan kom det in en enkel fråga om Föglötunneln i dag. Men får jag välja vill

jag börja med att verkställa tilläggsbudgeten.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax

Lagtingsfråga om Föglötunneln

Lagtingsledamot Gun-Mari Lindholm (Ob) ställer en enkel fråga till landskapsregeringen om utredningen kring Föglötunneln.

– Vilka lagar och regelverk har landskapsregeringen tillämpat i kontakterna med berörda markägare i Lemland i samband med undersökningen av deras mark- och vattenområden? vill **Lindholm** veta.

Markägare i Lemland har protesterat mot att de inte informerats om undersökningar på deras mark- och vattenområden. Landskapsregeringen har tio dagar på sig att besvara frågan. (ak)

Silverström ny chefsjurist

■ **Sören Silverström** har utsetts till ordinarie administrationschef och chefsjurist vid kansliavdelningens allmänna byrå. **Silverström** jobbar nu som vikarierande chef för landskapets EU-enhet. Han är utbildad politices magister vid Åbo akademi med offentlig rätt som huvudämne. Dessutom har **Silverström** genomgått ett års tilläggsstudier vid juridiska fakulteten vid Helsingfors universitet.

För tjänsten krävdes dock avlagd juridikexamen. Landskapsregeringen medgav undantag från behörighetskraven:

”**Silverströms** utbildning i förening med hans arbetslivserfarenhet, främst inom Ålands landskapsregering, måste anses kompensera de krav på utbildning som krävs för tjänsten som administrationschef/chefsjurist vid kansliavdelningens allmänna byrå”, skriver landskapsregeringen i sitt beslut.

Tjänsten, som hittills varit ett vikariat, har innehafts av **Anna Selander**. Hon går nu tillbaka till sin ordinarie tjänst som reporter på tidningen Åland. **Eckerö**s kommundirektör **Jörgen Lundqvist** sökte också chefsposten. (ak)

Finansministern på Åland

■ I dag är finansminister **Jyrki Katainen (Saml)** på Ålandsbesök. På dagordningen står bland annat diskussioner med åländske finansministern **Mats Perämaa (Lib)** om klumpsummans storlek.

Läs mer i morgondagens Nya Åland. (ak)

Broreparationer bjuds ut på nytt

■ Under hösten kommer reparationsentreprenaden av bron över **Brändöström** att bjudas ut på nytt. Detta eftersom inga anbud kom in inom utsatt tid. Först ska förfrågningsunderlaget omarbetas. Beslutet togs av landskapsregeringen i tisdags. (ak)

Skadad vid krock med traktor

■ En person skadades och fördes till sjukhus efter en trafikolycka i **Eckerö** vid 16-tiden igår. Olyckan skedde på huvudvägen mellan **Marby** och **Överby** när en personbil påbörjade en omkörning av en traktor som gjorde en vänstersväng. (ns)

Patrik Dahlblom
Epost: patrik.dahlblom@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

SOLVEIG

Kom ihåg

■ **Cantilenakören:** Övningarna börjar på onsdag 9.9 kl 19.30 i Källbo skola i Godby. Nya och gamla sångare är hjärtligt välkomna!

■ **Diabetesföreningen på Åland:** Utfärd med familjeträffen måndag 7.9 till Brandkärmuseet. Samling kl 18.00 vid Hugo Anderssons butik i Frebenby. Anmälningar senast fredag till Marianne Österåker, tel 0503753540.

■ **FORD classic and Motorsport Club:** Rullande träff torsdag 3.9. Avfärd från Tb Bilmacken kl 18.30. Gamla och nya medlemmar välkomna.

■ **Godby Rotaryklubb:** Veckomöte torsdag 3.9 kl 17.30 på Mats-Jans i Svartsmara. Program; Föredrag med Göte Sundberg om skeppsbyggnad vid varver Skonholm.

■ **Lijnwäware Erich Sundbergs släktförening:** Årsmöte söndag 6.9 kl 14.00 på Mats Jans i Svartsmara.

■ **Lumparlands jaktvårdsförening:** Traditionell jaktskyttekamp söndag 6.9 kl. 12.00 på Bredmo. Kulgevär (+ 5 patroner) och hagelgevär medtages. Hagelpatroner, läsk, korv och potatis-sallad finns på plats. Avgift 15 euro (juniorer gratis). Alla välkomna!

■ **Mariehamns pensionärsförening:** Vår tidning Nyset ska delas ut tisdag 8.9. Tidningen finns på Röda Korsgården kl 11.00. Hoppas att alla utdelare kan komma med och dela ut höstens första tidning.

■ **Oratoriekören:** Höstens övningar startar måndag 7.9 kl 19.00 i Margaretagården. I höst kommer vi att öva in Nils Lindbergs "Swedish Folk Tunes from Dalecarlia" – en helhet med dalakoraler för kör och orgel under Kaj-Gustav Sandholms ledning. För mer information Kaj-Gustav Sandholm 0400 793 307 och

TACK

Vårt innerliga tack till Er alla som på olika sätt hedrat minnet av vår käre **Rolf Kalm** och deltagit och stöttat oss i vår stora sorg.

Gunvor Björn och Pia med familjer

GUDSTJÄNSTER

MARIEHAMNS FÖRSAMLING

3.9 Kyrktoget i Margaretagården kl. 10-20

5.9 Konsert i S:t Görans kyrka kl. 18, Chorus Stockholmia, dir. Eva Boström

6.9 Högmässa i S:t Görans kyrka kl. 11, K Sandholm, G Karlsson, Chorus Stockholmia

6.9 Taizémässa kl. 18 i S:t Mårtens, K Sandholm, L Nordlund, G Karlsson. Kaffeservering.

8.9 Konfirmandanmälan i St Görans församlingshem kl. 15-16

8.9 Anm. till storasyskonutbildningen på ungdomskansliet kl. 16

9.9 Konfirmandanmälan i S:t Görans församlingshem kl. 15-16

Kyrktaxi mot beställning, tfn. 19500

<http://oratoriekoren.sangochmusik.fi/ovningsschema/>

■ **Visans Vänner:** Viscafé torsdag 3.9 kl 19.00 i Alandica (musiksalen nedre plan). Gustav "Utte" Saurén och Helena Flöjt medverkar.

■ **Vårt Hjärta:** Har du anmält dig till vattengymnastiken? Ring kl 9-15 tel 527360, 14 195, 04575243798. Start tisdag 8.9 i Gullåsen, måndag 14.9 i Allaktivitetshuset, torsdag 24.9 i Mariebad, startdatum i Godbybassängen ger Eva Helling tel 43080. NYHET/ny grupp, start torsdag 17.9 i Allaktivitetshuset, kl 16.30-17.30 för dig som vill vattengymna två ggr/vecka, även andra kan anmäla sig.

■ **ÅBSK:** Utställningsträning söndag 6.9 kl 15.00 och lördag 19.9 kl 13.00 på plan. Frågor, ring Gudrun 38325/0457343 1490.

■ **Ålands emigrantinstitut:** Konstnären Phil Fagerholm från Seattle, Washington, USA, berättar om sin galleriverksamhet och sina åländska rötter på "Emigranternas dag", på Godby kongresshotell söndag 6.9 kl 14.00.

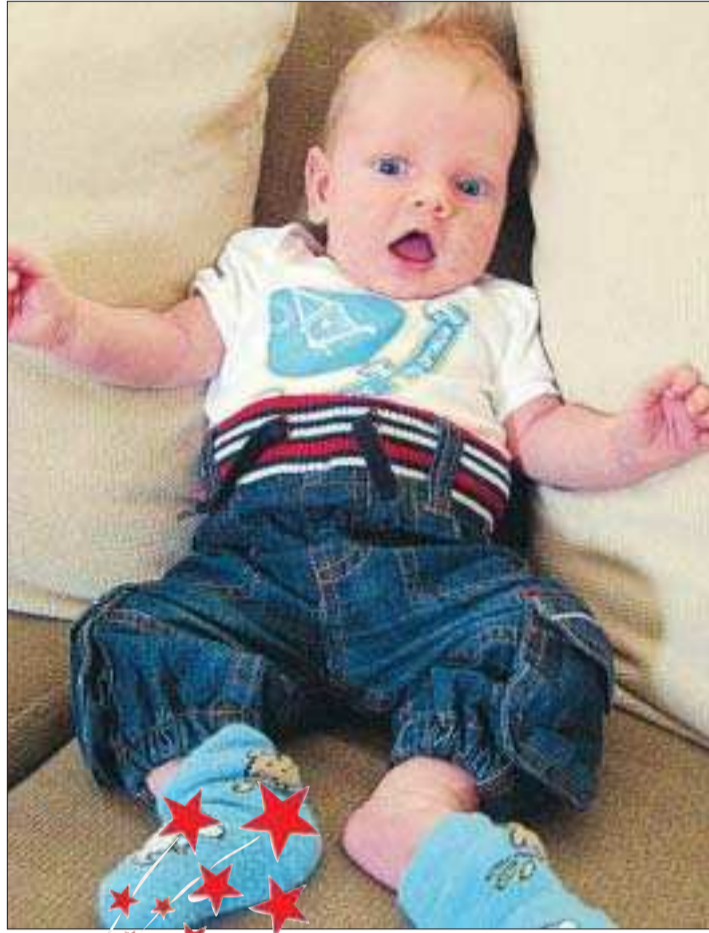
■ **Ålands hörsselförening:** Du kommer väl med: Boule med korvgrillning måndag 7.9 kl 18.00. Vattengympan startar torsdag 17.9 kl 16.30. Anmälan till båda görs på tel 527360, Handicampen, senast fredag 4.9.

■ **Ålands invalider:** Höstens vattengymnastik drar igång med start fredag 11.9 grupp 1, kl 14-15, grupp 2, kl 15-16 i Gullåsens varmvattenbassäng. Ledare: Aili Fogner, pris 60 euro per termin. Anmälan till HandiCampen på telefon: 527360.

■ **Ålands Marthadistrikt:** Sommarmarthadag söndag 6.9 kl 12.00 på Alandica. Maria Båsk föreläser om "Guldkanten på livet - Ålderdomen". Efteråt finns servering av kaffe och smörgås.

■ **Ålands synskadade:** Boccian startar torsdag 10.9 kl. 12-15 och med fortsättning varje torsdag, ingen anmälan. Punktskriftskurs för nya och tidigare deltagare börjar onsdag 7.10 kl 12-15. Anmälan på telefon 19670 eller 527362. Punktgruppen börjar torsdag 8.10 kl 18.30. Läsning och diskussion kring ämnet. Anmälan på telefon 19670 eller 527362. Plats för alla aktiviteter är Ankaret, Johannebovägen 7, Mariehamn.

■ **Ålands trädgårdsförening:** Plantauktion i Hus- och fritidscenter på Uppgårdsvägen 3 i Dalboområdet måndag 7.9. Du som vill ge plantor kommer kl 18.30 och du som vill köpa kommer kl 19.00.

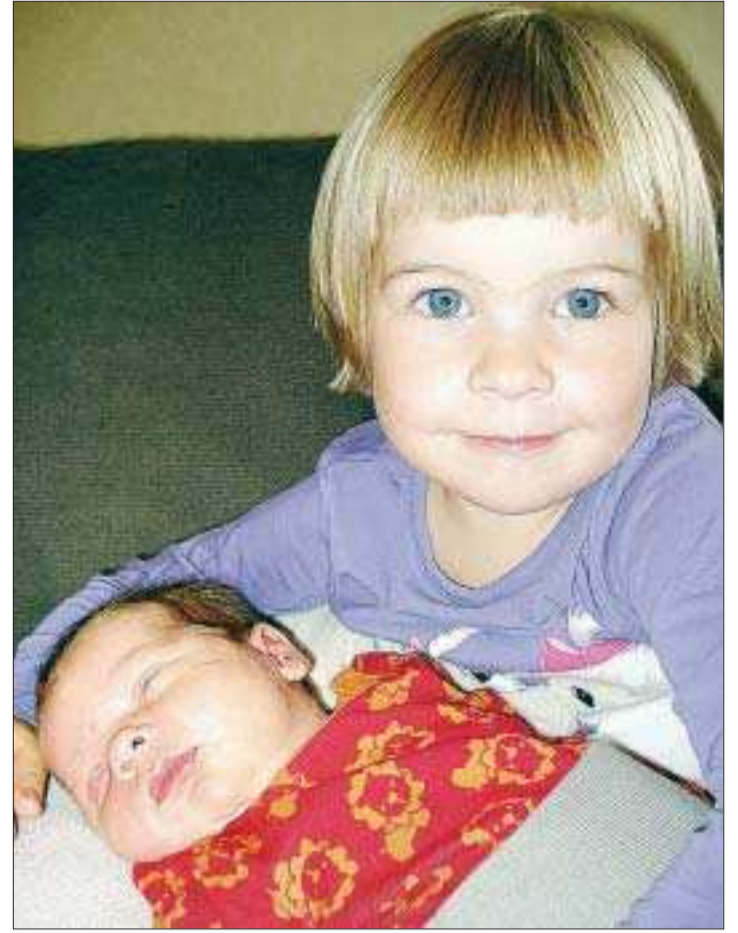

Ny på Åland

Lina Vartiainen och Anders Idman i Mariehamn fick en son den 17 juli. Pojken, som skall heta Igor, var vid födseln 52,5 cm lång och vägde 3.830 gram. Foto: PRIVAT

Sandra Pettersson och Daniel Holmén i Finström Emkarby fick en dotter den 20 augusti. Flickan, som skall heta Felicia, vägde vid födseln 3.530 gram och var 49 cm lång. Foto: STEFAN ÖHBERG

Den 21 augusti fick Moa, snart 3 år, en lillasyster som ska heta My. Vid födseln vägde hon 4.270 g och var 52 cm lång. Föräldrarna är Johanna Hagström och Karl Nordlund. Familjen bor i Mariehamn. Foto: PRIVAT

Tisdagen den 7 juli klockan 03.15 föddes Ivar på universitetssjukhuset i Åbo. Han vägde 1.730 gram och var 43 cm lång vid födseln. Stolt storebror är Axel, som är 2,5 år. Föräldrar är Calle Mattsson och Erika Blomster. Familjen bor i Jomala. Foto: PRIVAT

Seminarium

EU:s östersjöstrategi, projektfinansiering och samarbete för regional utveckling

7 september 13.00-15.30 på Hotell Arkipelag, Matrosrummet

Hjärtligt välkomna!

eurooppatiedotus.fi

OBS! Det händer

TORS DAG 3.9

BINGO

■ **Paf Casino kl 19.00.** IFK bingo.

RADIO

■ **Ålands radio kl 15.03.** Torsdagsintervjun "Partiet, politiken och prioriteringarna" i dag med Gun-Mari Lindholm, Obunden samling.

VERNISSAGE

■ **Galleri Skarpans kl 18.00-20.00.** "Frågor". Marlene Lindbäck visar blandade tekniker.

VISCAFÉ

■ **Alandica (musiksalen nedre plan) kl 19.00.** Gus-

tav "Utte" Saurén och Helena Flöjt medverkar.

FREDAG 4.9

40-ÅRSJUBILEUM

■ **Högskolan Södra, Navigationskolan, kl 12.00.** Jubileet uppmärksammas i samband med högskolans inskription. Festtalar är professor Inger Eriksson.

NÖJE

■ **Dinos bar kl 22.00.** Made in Thailand.

VERNISSAGE

■ **Stadsbiblioteket kl 14.00.** "Min värld blir din – med tre färger!" Åländska eftisbarn har målat sin värld.

■ **The Basement Åland Ab** heter ett företag registrerat i Mariehamn av **Dick Sandberg**. Föremålet för bolagets verksamhet är all laglig verksamhet med speciell inriktning på handel med kläder. Aktiekapitalet är 2.500 euro.

■ **Godby service** heter ett nytt företag registrerat i Lemland av **Jenny Marlene Husell**. Företaget ska driva en servicestation.

Nyan rättar

■ I gårdagens artikeln om femmarginal i alkometrar ska det stå promille och inte procent efter 1,7 och 0,03.

Marthor firar med teater och pyssel

Finlands svenska Marthaförbund fyller 110 år och det firar Ålands marthor med en heldag i Alandica på söndag.

Utöver pyssel och föreläsningar finns bland annat en ny chans att se teateruppsättningen om Kamomilla stad som visades i våras.

Ålands marthadistrikt är med och firar det finlandssvenska förbundets jubileum med en dag fylld av aktiviteter i Alandica på söndag.

–Vi firar med både lek och allvar, säger projektkoordinator **Charlotta Solax**.

De lättsammare delarna är två teaterföreställningar. Dels visas "Folk och rövare i Kamomilla stad", en chans för allmänheten att se uppsättningen som gick på Stadshuset i våras, dels spelar **Matts Stenlund** upp "Silikotten". Under dagen uppträder också Alandia Strings.

Utöver föreställningarna arrangeras flera föreläsningar. Marthaförbundets ekonomirådgivare **Janine Smeds** pratar under rubriken "Alla andra får" vilket handlar om barns pengar och ekonomiuppföstran. **Mari-ka Mattfolk** från Rädda barnen föreläser bland annat om barns internet- och mobilanvändning samt de fallor som finns där.

–Mobbning via de nya medierna helt enkelt, säger Solax.

Slutligen föreläser Ålands idrottsförbunds utbildningsansvariga **Lena Eriksson** om barn och idrott och vikten av att behålla leken i rörelsen.

Dockmakare

–Utöver det har vi flera aktiviteter. **Jennie Elevall** håller i en skapande verkstad där man får göra en egen "Trygga kompis"-docka. Och får vi det att

Ny chans. Den som missade barnteaterskolans föreställning "Folk och rövare i Kamomilla stad" får en ny chans på marthornas jubileum. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

fungera praktiskt ska vi ha en stor väggmålning som alla får bidra till, säger Charlotta Solax.

Vidare arrangeras sagoläsning med "riktiga sagotanter", en pysselhörna som leds av marthadistriktets hemslöjdssektion och en cirkusinspirerad lek- och rörelsebana med ledning av **Anna Landell**, fritidsledare vid Mariehamns stad.

–Under föreläsningarna är det också möjligt att få barnpassning, men det beror på hur många som kommer. Man får gärna meddela det på förhand.

Egen martha

Allt är gratis utöver lotteriförsäljningen som har en speciell vinst.

–Huvudvinsten är en egen

martha för en dag! Man kan använda henne till vad man vill, bara det håller sig inom ramen för marthornas ideologi. Till exempel kan man få kontakt med en äldre generation om man saknar mor- och farföräldrar. Eller om man vill ha henne att tvätta fönster, visa något gammalt hantverk, baka, gå ut i skogen... det

man kommer överens med henne om.

Innan dagen öppnas för allmänheten klockan 13.00 föreläser församlingsspastor **Maria Båsk** för etablerade och blivande marthor om guldkanten på livet; ålderdomen.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Vikström och Ekstrand till andra omgången

Björn Vikström och Sixten Ekstrand möts i biskopsvalets andra omgång. Juanita Fagerholm-Urch fick 39 röster, minst av de fem kandidaterna.

Det preliminära resultatet i gårdagens biskopsval visar att **Björn Vikström** och **Sixten Ekstrand** möts i en andra valomgång. Ingen av den fick över 50 procent av rösterna. Vikström fick 133 röster och Ekstrand 102 röster av sammanlagt 451 avlagda röster. Den andra valomgången hålls 16 september.

Bo-Göran Åstrand samlade 90 röster, **Henrik Perret** 87 röster och **Juanita Fagerholm-Urch** 39 röster.

På Åland fick Fagerholm-

Urch 17 röster, **Björn Vikström** 11 röster, **Sixten Ekstrand** 7 röster, **Bo-Göran Åstrand** 4 röster och **Henrik Perret** 2 röster. 41 av Ålands 43 röstberättigade avlade sina röster. På fredag den 4 september fastställs det slutliga resultatet efter kontrollräkning. Sammanlagt 451 av 461 röstberättigade deltog i valet.

Inför den andra valomgången ordnas två kandidatutfrågningar, i Nykarleby onsdag 9 september och i Helsingfors torsdag 10 september.

Den som väljs till biskop tillträder tjänsten 1 november 2009. Första söndagen i advent, 29 november, viges den nya biskopen till ämbetet i Borgå domkyrka. (ns)

Retroaktiv utbetalning vid moderskapsledighet

■Nu blir det möjligt att i särskilda fall få retroaktiv utbetalning av förmåner vid moderskapsledighet. Möjligheten ges landskapsanställda som kan ha gått miste om ersättning innan kollektivavtalet ändrades.

Beslutet togs av landskapsregeringen igår.

I ett pressmeddelande skriver landskapsregeringen: "Bakgrunden till beslutet är ett förhands-

avgörande i EG-domstolen där det slagits fast att en arbetsgivare inte får neka en kvinna att förkorta sin föräldraledighet för att istället ta ut moderskapsledighet. Landskapets tjänstekollektivavtal har till följd av detta förhandsavgörande ändrats så att det numera är möjligt att avbryta vårdledighet och istället beviljas moderskapsledighet."

Berättigade är landskapsanställda som varit vårdlediga någon gång mellan 20 april 2005 och första april 2008. Ansökan ska vara inlämnad senast den 20 september 2010. (ak)

Fartygselektriker träffades efter 50 år

Finlands första yrkesutbildade fartygselektriker tog examen på Åland för 50 år sedan. I somras jubilerade de.

Tio stycken välkända pojkar utexaminerades som fartygselektriker från Ålands yrkesskola 1959.

–Vi var de allra första i Finland som yrkesutbildades till det, säger **Bengt-Olof Olofsson**.

Som den första klassen var det inte helt enkelt.

–Det var en urusel utbildning! Vi gick tio månader och det fanns inga läromedel. Så vi var lite nervösa när vi stack ut på sjön sen, säger han och fortsätter:

–Det var en brytningstid när vi blev utexaminerade. Det var mycket likströmsbåtar då, men så kom växelströmsbåtarna under vår tid.

Av tio elever fortsatte sex stycken inom branschen.

–Men ingen var fartygselektriker särskilt länge och alla gick i land, säger Olofsson.

Istället blev de ingenjörer, maskinmästare, bönder och timmermän.

–**Bosse Andersson** har en elfirma i Florida, så han är den som utvecklats mest ekonomiskt.

Klassen träffades också för tio år sedan, men det blev ett speciellt jubileum i somras med 50 passerade år. (mt)

Förr. Övre raden från vänster står Alf-Erik Eriksson, Jomala, Harry Karlsson, Lemland, Jarmo Farell, Mariehamn och Bengt-Olof Olofsson, Mariehamn. Mellersta raden från vänster står klasslärare Gottfrid Sundberg, Eckerö, Anders Söderholm, Pargas, Bruno Johansson, Mariehamn, Börje Boman, Finström och Lars Malén, Lumparland. Längst ner står Stanly Widslett, Eckerö och Bo Andersson, Hammarland. Foto: PRIVAT

Nu. Från vänster Bo Andersson, Florida, Harry Karlsson, Lemland, Alf-Erik Eriksson, Jomala, Anders Söderholm, Åbo, Bengt-Olof Olofsson, Finström och Jarmo Farell, Mariehamn. På bilden saknas Börje Boman som var frånvarande. Övriga fyra ur klassen är avlidna i dag. Foto: PRIVAT

Taizémässorna börjar igen

■Inkommande söndag kväll startar åter de månatligen återkommande Taizémässorna i St Mårtens kyrka. Vid mässan finns möjlighet att skriva förbönssånen på lappar, tända ljus, delta i sång och mässa.

Under Taizémässan hålls ingen predikan utan enbart textläsning och en längre tystnad. En stund för vila och eftertanke i en bråd tid. Mässan leds av **Karin Sandholm**, förbönen av **Lisbet Nordlund** och sången av **Guy Karlsson**. Efter mässan serveras te.

Idrottsprojekt vidareutvecklas

■Ålands folkhögskola samarbetar i projektet "Developing new materials for sport leaders" med Norvalla Idrottsinstitut (Finland), Eslövs Folkhögskola (Sverige), Menntaskólinn að Laugarvatni (Island) och Cesis City Sport School (Litauen). Den 3-6 september kommer representanter från alla skolor att mötas på Åland för att vidareutveckla projektet.

Projektets mål är att förbättra och delvis samköra undervisningen av idrottsledare i Norden. Tillsammans ska skolorna utveckla nya metoder och nytt material inom undervisningen för idrottsledare och utarbeta nya och gemensamma nordiska modeller och arbetsverktyg för undervisningens kvalitet och kompetens.

–Vi hämtar kunskaper från alla länder och försöker se till att det finns en "nordisk röd tråd" genom hela projektet, förklarar projektledare **Olav Björkström** från Norvalla Idrottsinstitut. (ak)

■**PhiLis** heter ett nytt företag registrerat i Mariehamn av **Lisa Sisko Kristiina Ingman**. Företaget är inriktat på friskvård och ska ha livsstilsmottagning med kognitiv metod. Vidare ska man bland annat erbjuda rådgivning med stresshantering och hälsosam livsstil.

■**Filosofie** magisterexamen inom humanistiska fakulteten vid Åbo akademi har avlagts av **Cecilia Hagman**, Mariehamn. Kandidatexamen i humanistiska vetenskaper har inom humanistiska fakulteten avlagts av **Gösta Sandblom**, Pargas, med tidigare examen från Ålands tekniska läroverk.

Nyan rättar

■Fel datum blev det på Barnsidan i går. Sista dag att lämna in teckningar i tävlingen "Drömjobbet" är 11 december och inget annat. Alla barn upp till 12 år får vara med och lämna in bidrag om vad de vill bli när de blir stora och priset är en möjlighet att få testa på drömrycket.

KRYSSET

NR 28

Lösningarna till krysset nummer 28 vill vi ha senast onsdagen den 16 september kl 12.00. Vinnarna och rätt lösning presenteras torsdagen den 17 september.

Vinster: Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andrapristagarna.

Sänd lösningen till Nya Åland, PB 21, 22101 Mariehamn. Märk kuvertet krysset 28.

Namn:.....

Adress:.....

Nya Ålandskrysset 32

Word search grid for 'Nya Ålandskrysset 32' with words like 'GLADAVITILLSKOLAN', 'ANINGIDOLERNOG', 'ACKTÄLTRIXÅ', etc.

Large crossword puzzle grid with images of a couple kissing, a person in a futuristic setting, and a person in a car. Includes clues like 'LEKER ÅLAR I', 'HUGG AV', 'TAPPAS DET PÅ', etc.

GRATTIS

Casinolotterna i Nya Ålandskrysset 32 går till Anna Lindblom i Mariehamn. Varsin Naturlott får Henrik Fågelbärj i Vasa och Kerstin Wilén i Eckerö. Priserna kommer med posten.

Nyans sudoku

Lösning på sidan 11

LÄTT

9x9 Sudoku grid for 'LÄTT' level with numbers 9, 7, 5, 2, 4, 3, 4, 6, 1, 2, 4, 3, 8, 9, 1, 9, 7, 6, 3, 4, 7, 8, 9, 6, 3, 4, 3, 8, 1, 9, 2, 1, 5, 3, 6, 1, 9, 3, 7, 2, 8.

Sudoku EB0197

© Bulls

MEDEL

9x9 Sudoku grid for 'MEDEL' level with numbers 5, 2, 4, 3, 8, 2, 4, 1, 8, 1, 6, 3, 2, 4, 1, 6, 4, 6, 7, 5, 2, 2, 3, 6, 5, 3, 8, 2.

Sudoku MB0197

© Bulls

SVÅR

9x9 Sudoku grid for 'SVÅR' level with numbers 1, 7, 9, 8, 4, 9, 7, 4, 2, 5, 6, 9, 7, 3, 2, 3, 6, 2, 5, 6, 4, 2, 5, 6, 2, 5, 8.

Sudoku HB0197

© Bulls

Augustivädret var normalt

Hyfsad normala temperaturer och nederbörd noteras för augusti månad. Nu hoppas bönderna på uppehållsväder så den otröskade spannmålen kan tas upp.

Mätningar vid Ålands försöksstation visar att augusti månad var relativt normal sett till vädret. Det var knappt en grad varmare normalt med en medeltemperatur på 16,1 grader celsius. Den varmaste dagen noterades 6 augusti då det var 24,7 grader varmt och den kallaste 20 augusti 4,5 grader.

Dock kom det något mindre nederbörd, totalt cirka 60

milimeter vilket är tolv milimeter mindre än normalvärdet. Medeltalet är uträknat från mätningar gjorda åren 1982-2000. Mest regnade det 18 augusti då det föll 16,1 milimeter.

–I och med att nederbörden fallit som hårda skurar –ibland i samband med åska–så kan nederbördsmängden variera en hel del ur hela landskapets synvinkel sett och större mängder kan ha uppmätts än den som fallit på försöksstationen, skriver stationen i sin rapport.

Totalt regnade det 14 dagar i år.

–För jämförelsens skull kan

noteras att det under augusti ifjol föll hela 176 milimeter, men då var i stället juli extremt torr med sina 8 milimeter att jämföra med årets 120 milimeter.

Vidare noterar försöksstationen att massor av spannmål står otröskad.

–Potatisen, äpplena och löken –några arealmässigt viktiga specialgrödor –väntar på skörd. Ur jordbrukets synvinkel sett vore uppehållsväder, åtminstone några veckor framöver, idealt.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Torrväder. Mycket spannmål ligger otröskad och bönderna hoppas på uppehållsväder. På arkivbilden pågår potatisupptagning.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Gör om ditt vardagsrum för 200€!

Mer smak än pengar? Vi visar hur du förnyar vardagsrummet med en begränsad budget. Inspireras och tävla på www.em.com

1295€

Basel Hörnsoffa med divan och öppet avslut i tyg Cortina. L 319 cm D 221/160/90 cm **1295€** Nackstöd 55 cm **59€**

Dupion Kudde i siden 50x50 cm **25€**

Jungle Kudde i bomull 60x60 cm **39€**

Blomma Bricka Ø 46 cm med brickstativ H 48 cm **99€**

Krydda din tillvaro!

Krydda din höst med exotiska mönster och varma kulörer. Solvarma apelsiner och doftande limeblad har inspirerat oss till en ombonad kollektion med mörka sittmöbler som skön kontrast. I vår färsk katalog hittar du det allra senaste inom inredning. Läs, njut och plocka dina personliga favoriter. Lite mera du!

799€

Haag Soffa med divan i tyg Metz med ben i betsat massivt trä. L 265 cm D 153/93 cm **799€** Nackstöd 60 cm **79€**

Etage Hylla i valnösfaner H 180 cm.

9,90€
Ord. pris **59€**

Line Soffbord med låda i svartbetsad ekfaner. L 80 cm B 80 cm H 45 cm **295€**
Finns även i oljad ekfaner samt i L 130 cm B 70 cm H 45 cm **395€**

Jack Stol i plast med konstladersits och trumpetföt i krom **99€**
Finns även i vitt.

EM Åland
Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940
www.em.com

Måndag 09.00–19.00
Tis, ons, tors 09.00–17.30
Fred 10.00–17.00
Lörd 10.00–14.00

Lite mera du.

STOCKHUS I ÖSTERNÄS, MARIEHAMN

Trivsamt stockhus med lugnt läge på tomt vid återvändsgränd. Bostadshuset är byggt 1986 och tillbyggt 1990 och 2003. Huset, med bostadsyta ca 150 m², inrymmer ljusstarkt vardagsrum/ matsal, öppet upp inock med synliga takbjälkar, eldstad av tegel och dörr till terrass mot väster, öppet kök med matplats, tre sovrum samtliga med synliga bjälkar, klädkammare och toalett samt en hall med litet kontor och utgång till balkong mot öster. Bastuavdelning med vedugn i bastun, dusch med kakel/klinker, omklädningsrum och toalett. Ateljé med sjöutsikt. Rymligt kallförråd. Kontor/hobbyrum och hall i bottenplanet. Parkeringsstak. Uppvärmning med magasinering eldstad och direkt el. På tomten, som i söder gränsar mot grönområde, finns bärbuskar och fruktträd.

Tillträde enligt överenskommelse.
Utgångspris: 240.000 €

AKTIELÄGENHET på KLINTVÄGEN i MARIEHAMN

Central aktielägenhet med totalyta 61m² totalrenoverad år 2000. Lägenheten inrymmer vardagsrum, sovrum, kök med ekinredning och klinkergolv, hall med garderobsinredning och badrum med klinker/kakel och skåpinredning. Genomgående parkettgolv. Inglasad balkong med klinkergolv mot väster. Förråd i källarplanet. Gemensamma utrymmen med tvättstuga och bastu. Byggnadsår 1972. Samtliga fönster och balkongdörrar förnyade 2008-2009. Fjärrvärme. Bolagets banklån 397.930 €/14.08.09. där lägenhetens andel är 0 €. Checkräkningskredit -35.873/31.08.09 lägenhetens andel ca 429 €.

Tillträde enligt överenskommelse.
Bolagsvederlag: 189,10 €/månad (3,10 €/m²)

Utgångspris: 110.000,00 €

Torggatan 5, 22100 Mariehamn
Tel 17 760, fax 22 260
www.fastighetscenter.ax

Katarina Gäddnäs
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Tillit skapas genom att den tas i bruk.
BERTOLD BRECHT (1898-1956)

Frågor om vänskap och tillit. Marlene Lindbäck ställer ut oljor och akvareller med temat frågor.

Marlene Lindbäck ställer (ut) frågor

– Jag har ställt frågor till mig själv. Det senaste året har inneburit en inre resa. Marlene Lindbäck ställer ut bland annat akvareller och oljor i Galleri Skarpans. Utställningen heter **Frågor**.

På alla hennes målningar finns människor, främst kvinnor i olika åldrar, ofta två och två.

– Varje målning har sitt eget tema, men jag har tänkt mycket på det här med tillit.

I ett av rummen på galleri Skarpans hänger en serie stora akvareller. Gemensamt för dem alla är att motivet är två kvinnor i röda kläder, men ålder och situation varierar. Temat är vänskap, systerskap, gränsöverskridande.

– Den första jag målade handlar nog om tystnad. Hur det är att vara tyst tillsammans med en vän.

Marlene Lindbäck har under året jobbat parallellt med akvarell, olja och hantverk som tygtryck och keramik.

– Jag har utgått från ett inre behov av att uttrycka mig i olika material och motiv, och fundera kring frågor och företeelser i vardagen. Om man tänker sig livet som en mosaik så är det jag visar själva fogmassan, inte de stora frågorna, snarare de små och indirekta, men ändå frågor som binder samman och bildar mönster.

Bidra till eftertanke

Frågorna hon ställer handlar

om tid, ålder och tillit, om att duga som människa.

– Jag vill inte servera några svar, men kan jag bidra till eftertanke hos betraktaren är jag nöjd.

Vad hon väljer för teknik beror lite på humör och behov.

– Akvarellerna har för mig alltid främst handlat om ett estetiskt uttryck. Jag vill visa det ljuva och vackra. Akvarell handlar mycket om tillfälligheter. Blir det bra så blir det, ibland blir det ingenting.

Efter att hon sålde sin butik med konstnärsmaterial för något år sedan började hon måla mer i olja. Oljemåleriet får ta tid och på oljeduken fastnar djupare inre processer.

En av oljemålningarna med flera antydda personer har ett vitt ansikte som tittar rakt mot betraktaren, motivet och ansiktsuttrycket för tankarna till en **Helene Schjerfbeck**-målning.

– För mig handlar målningen om de döda, de som är borta, men ändå lever och finns bland oss i allra högsta grad. Det finns med i flera av målningarna.

Mosaik för Östersjön

Marlene Lindbäck deltog i Konstrundan i somras, människorna som besökte hennes ateljé fick vara med och skapa en mosaik. Mosaiken i blått och vitt fick namnet Begränsning och symboliserar Östersjöns sårbarhet. Resultatet visas nu för all-

De döda bland oss? Alla målningar har människor som motiv. Med den här vill Marlene Lindbäck ställa frågor om de döda som ändå finns bland oss i allra högsta grad.

mänheten i den här utställningen och säljs till förmån för Östersjön.

– Jag har tänkt att åländska företag kan beställa mosaiker med samma motiv och på så sätt visa sitt engagemang för Östersjön. Storlek och pris kan variera enligt önskemål. Pengarna går till Östersjöfonden till exempel. I somras ställde Marlene

Lindbäck ut i Ekenäs.

– Jag brukar försöka ha en utställning i året. Det är alltid skönt att ha ett konkret mål att arbeta mot.

Nu tänker hon dock ta en paus med bildkonsten och satsa på tygtrycket och keramik en tid framöver.

Utställningen ”Frågor” visas på Galleri Skarpans 4-26 september. Vernissage är

Dansa på borden?

Frågor kring kvinnor och ålder ställer denna olja av Marlene Lindbäck.

Tillsammans för Östersjön.

Mosaiken Begränsningar gjorde publiken som kom till Lindbäck's ateljé under årets konstrunda. Den säljs till förmån för Östersjön.

det i kväll torsdag klockan 18-20.

KATARINA GÄDDNÄS
katarina.gaddnas@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax
tfn 528 469

Akvarellmåleri för avslappning

arrangerar Ålands reumaförening under ledning av **Raina Clemes**. Under september ställer sex av kursdeltagarna ut sina verk på Ålandsbanken i Västernäs. □

Cantilenakören har fått ny dirigent

efter en tids sökande. Det blir **Frida Söderdahl** från Mariehamn som leder kören. Hon har tidigare skött bland annat Luciakören och en kör i Ålands lyceum.

– Vi ser fram emot att börja jobba och söker nya sångare, främst på herrsidan, men vi behöver förnying överlag, säger körens ordförande **Louise Brunnsberg**.

Kören övar onsdagar kl 19.30 i Källbo skola i Godby och höstens övningar börjar den 9 september.

– Nya och gamla sångare är riktigt varmt välkomna! □

Finströms FBK och Finströms bibliotek

arrangerar en gemensam aktivitetsdag på lördag den 5 september på Källbo skola klockan 12-20. Detta med anledning av att Finströms frivilliga brandkår i år firar sitt 75-årsjubileum.

I samband med dagen öppnar brandkårens jubileumsutställning i biblioteket. Den kan ses under hela september under bibliotekets öppettider måndag-torsdag kl 12-20. □

Gör din röst hörd – mångkulturella möten

heter en kurs som arrangeras av Nordens institut på Åland. Den inleds med föreläsning på lördag 5 september klockan 12-13 på Öppna Högskolan, Neptunigatan 17. Gästande föreläsare är **Carlos Ejemyr Rojas**.

Kursen består av föreläsningar, workshops och studiebesök. Föreläsningarna är öppna för allmänheten och ingen anmälan behövs. Carlos Ejemyr Rojas är en av grundarna av kulturtidskriften Gringo. Gringo föddes för att man ansåg att mediebilderna av miljonprogrammen var vridna. Miljonsvenskar framställdes alltid som hot, offer eller exotiska undantag.

– Vi snackar inte om ”nya Sverige”, för vi har haft invandrare sen fyrtioalet och miljonprogram sen 1975. Det är ingenting nytt. Det är Sverige.

Rojas har varit krönikör i bland annat Metro, Aftonbladet, tidningen Chef, Vi Föräldrar och ungdomstidningen Chili. □

En segelbåt bland de vackraste

Rosalie Palmer bjuder på motvikt i Nyans tävling om den vackraste båten med sin segelbåt Maria Josefina.
I dag publiceras de två sista bidragen som kom in innan tävlingen avslutades, nu återstår bara juryns arbete.

–Oj vad snipornas vänner har varit aktiva i tävlingen, men det finns ju så många vackra segelbåtar på Åland. Klassiska former vinner alltid i längden och Maria Josefina är den i särklass vackraste båten på Åland!

Så skriver Rosalie Palmer som bidrar med sin segelbåt i Nyans sommartävling.

–Ingen annan båt har så harmoniska proportioner och linjer. Hon är en lite sliten gammal adelsdam, men hon rör sig som en gudinna på sjön när det blåser. Jag har haft nöjet av hennes bekantskap i över tre årtionden och få båtar ger en så härlig seglingskänsla, säger hon.

Maria Josefina är 11,2 meter lång och väger 5,5 ton. Hon byggdes 1947 i Finland beställd av en Aminoff. Båten köptes av Rosalie Palmer, men ägs numera av henne.

Vackra linjer. "Klassiska former vinner alltid i längden", skriver Rosalie Palmer om sin båt Maria Josefina. Foto: PRIVAT

malin.tillstrom@nyan.ax tfn 528 478

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Familjebåt. m/s Sund har varit i Torolf Gustavssons familj i 30 år. Hon har använts flitigt om sommaren. Foto: PRIVAT

Seglat runt Nordens kuster

Torolf Gustavsson har haft sin båt i över 30 år och bland annat seglat runt de svenska, norska och finska kusterna med den.

I Sund Kastelholm ligger m/s Sund, en segelbåt som ägs av Torolf Gustavsson.

–Det är en snipa vars skrov byggdes i Munapirtti i östra Finland 1974. Inredningen och överbyggnaden har jag byggt själv, berättar han.

redaktion@nyan.ax eller Nya Åland Pb 21, 22101 Mariehamn

Båten är delvis i trä, delvis i plast.

–Personligen gillar jag träsnipor, men det finns inget så underhållspraktiskt på sjön

som plast, säger Gustavsson. Sund har använts som familjebåt i över 30 år.

–Vi har seglat längs kusterna av Sverige, Finland och delvis Norge. Så vi har åkt mycket genom åren och det har gått bra.

Båten är 10,30 meter lång och 3,20 meter lång och rymmer en Fordmotor med 80 hästkrafter. På masten hissar ett 32 kvadratmeter segel.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

LÄTT

9	1	7	5	8	2	4	3	6
3	4	6	1	7	9	8	5	2
8	2	5	4	3	6	1	9	7
5	8	2	7	9	3	6	4	1
6	3	4	2	5	1	9	7	8
7	9	1	8	6	4	5	2	3
4	5	3	6	2	8	7	1	9
2	7	8	9	1	5	3	6	4
1	6	9	3	4	7	2	8	5

MEDEL

5	6	1	2	4	3	7	8	9
2	4	8	1	9	7	5	6	3
7	3	9	5	8	6	4	1	2
9	8	5	7	3	2	1	4	6
3	2	6	4	5	1	9	7	8
4	1	7	8	6	9	2	3	5
8	7	4	3	2	5	6	9	1
1	9	2	6	7	8	3	5	4
6	5	3	9	1	4	8	2	7

SVÅR

3	2	1	6	4	5	7	8	9
5	6	4	9	7	8	2	1	3
8	9	7	3	1	2	4	5	6
4	3	8	5	2	9	1	6	7
2	7	5	1	6	3	8	9	4
9	1	6	4	8	7	5	3	2
1	8	3	7	9	4	6	2	5
6	4	9	2	5	1	3	7	8
7	5	2	8	3	6	9	4	1

Tjugo tjugo konsulter heter ett öppet bolag registrerat på Kökar av **Gunilla Pleijel** och **Christian Pleijel**. Bolaget ska bland annat bedriva konsultverksamhet, projektledning, mentorskap och coaching.

Torsdagsöppet till kl. 18.00

Torggatan 3. | tel 29 066 | www.fk.ax
– ledande mäklare och fastighetsvärderare –

Bostadshus – vid Videvägen 8 i Östernäs

Bostadshus uppfört i ett plan på gjuden platta ca 1969. Gavlarna är klädda med fasadtegel och övriga väggar med träpanel. Den totala våningsytan är ca 174 m². Huset inrymmer vindfång, hall, gästtoalett, klädkammare/omklädningsrum, duschrum, bastu, gillestuga/sovrums, mindre klädvard, litet sovrums/förråd, kök, vardagsrum, matsal/bibliotek, 3 sovrums och wc. Renoveringsbehov föreligger. 858 m² stor ägotomt i lugnt och trevligt kvarter angränsande till grönområde. Anslutet till Mariehamns stads vatten- och avloppsledningsnät. Ny luftvärmepump installerad.

Tillträde: Två veckor efter köpslut.
Utgångspris: 120 000 €
Handläggare: Robert Gustafsson, tfn: 291493

Intresserad av våra övriga objekt?
Besök oss på www.fk.ax

Nyan-Nappet

Ålands längsta fisketävling på sädda

VINSTER FÖR 1500€

1 JUNI – 30 SEPTEMBER

MÅNDAG 7 SEPTEMBER KL 12.00
Sista inlämningsdag för gäddor fiskade i AUGUSTI!

Nyan-Nappet är en tävling för gäddor som går ut på att fånga längsta gäddan på sitt spö mellan första och sista september.

Priserna för vinnarna är: Första plats vinner en elsnurra Watersnake 34LBS + XM Quickfit (Auto- och Gasbar flytväst) från Båt- och Fritidsvaruhuset. Bästa junior vinner en LCD-tv 19" från Expert Welander. Andra plats i båda klasserna vinner fiskepyrlar (å 150€) från Sunes Jakt & Fritid. Tredjeplats i båda klasserna vinner ett dragpaket värd (å 100€) från Jakt- och fiskebutiken Äventyren och Fiskarboden.

TÄVLINGSREGLER, RESULTAT, BILDER, ANMÄLAN mm se www.nyan.ax

Nappa på du också!

MÅNADS-PRISER 2 ST DRAGPAKET Totalvärde 100€

I samarbete med:

Jakt- och fiskebutiken Äventyret Ab

SUNES Jakt & Fritid

BÅT & FRITIDS VARUHUSET
TRÄDGÅRD • LANTERUK • FRITID
SKOGSBRUK • BÅT • KLÄDER & SKOR

Nya Åland

FISKARBODEN

expert WELANDER

Historisk plats. Platsen för världskända Slaget vid Little Bighorn där indianerna vann över de amerikanska soldattrupperna 1876.

En myrstack av människor och hojar på en av världens största mc-träffar

I Sturgis bor det cirka hälften så många som i Mariefhamn, men varje år står den amerikanska småstaden värd för en av världens största mc-träffar.

Omringad av glänsande Harley-Davidsons detta år var Jan-Erik "Janke" Mattsson från Eckero.

Tidigt på morgonen den 3 augusti lyfte flyget från Stockholm.

Ungefär tio timmar efter start, med mellanlandning i Reykjavik där de på hemvägen träffade en sommaråländska, landade de i Minneapolis.

Ålands näringsminister Jan-Erik "Janke" Mattsson var inte i USA på tjänsteärende, utan åkte på en sedan två år tillbaka planerad födelsedagstripp med kompisen **Jussi Grandell** från Jussis motor.

15 Åland

Medan Jan-Erik och Jussi gjorde flera utflykter till historiska platser, var huvudmålet för resan ändå mc-träffen i

"En hotellnatt kostar normalt mellan 70 och 80 dollar, nu kostade det 250 dollar!"

Sturgis i South Dakota. Sturgis är en stad med omkring 6.500 invånare som under en vecka varje år ökar invånarantalet till 400.000 människor – lika många som 15 Åland.

–Det var som en myrstack av människor och motorcyklar. Det är svårt att greppa, säger Jan-Erik.

Uppradade Harley-Davidsons skapade två passager mitt i stadens "main street". Motorintresserade från hela världen möttes för att ställa upp sina motorcyklar. Det passade som handen i handsken för de två motorintresserade killarna.

Flest registrerade hd

Jan-Eriks egen Harley-Davidson från -99 har till och med en personlig registreringsbricka där det står "HARLEY".

–På Åland finns flest antal Harley-Davidsonregistrerade per tusen invånare, jämfört med hela världen, säger han.

I USA hyrde de däremot bil och under kvällstid åkte de

Småstaden blir stor. Närmare 400.000 besökare kommer till S

bort från folksvärmen eftersom logipriserna höjdes tredubbelt.

–En hotellnatt kostar normalt mellan 70 och 80 dollar, nu kostade det 250 dollar! Vi for på en avstickare och hade tur för vi hittade ett väldigt mysigt bed & breakfast. Det låg ganska långt bort från staden men hade i alla fall normala priser.

Jan-Erik och Jussi var på

mc-träffen i två dagar men vistades i USA i elva dagar vilket gjorde att de hann med ett och annat utflyktsmål. Bland annat besökte de den 300 meter höga klätterklippan Devils tower, nationalparken Yellowstone och indianmonumentet Crazy Horse.

Crazy Horse var en av indianledarna under Slaget vid Little Bighorn som utspelade sig den 25 juni 1876.

Värd för mc-träff. Staden Sturgis som varje år arrangerar den veckolånga mc-träffen var huvudmålet för resan.

Tog 105 år att bygga. Jan-Erik och Jussi besökte Harley-Davidsonmuseet som öppnade förra året i Milwaukee med byggstart år 1903.

Elvis-hoj. På museet stod bland andra den Harley-Davidson Elvis körde runt med som 21-åring. I bakgrunden hänger ett porträtt på rockkungen.

Sturgis varje år under veckan dedikerad alla "bikers".

Över 2.000 indianer omringade amerikanska soldater på kullen och besegrade general **George Armstrong Custer**.

–De dödade över 200 soldater. Men trots att de vann det slaget var det början till slutet för indianerna i USA, säger Jan-Erik.

Sommarårlänning

Under tiden i USA har var-

ken Jan-Erik eller Jussi stött på någon årlänning, vilket de knappast trodde de skulle göra heller. Men på vägen hem, under flygstoppet i Reykjavik, märkte Jan-Erik att en kvinna tittade lite underligt på honom.

–Hon hade hört mig säga Åland och sedan kom hon fram och började prata med mig. Känner du Jussi frågade hon. Ja, han står där borta sa

jag, säger Jan-Erik och skratrar.

Det visade sig att den amerikanska kvinnan och hennes svenska man har sommarstuga på Vårdö och att maken är kund hos Jussis motor.

–Så hon ringde upp sin man och sa - "Du kan aldrig tänka dig vem jag träffat på flygplatsen!". Det var otroligt.

Resan till USA och Stur-

gis rekommenderar Jan-Erik varmt.

–Det är en händelse i livet och Sturgis gjorde enormt intryck, det var otroligt välorganiserat och välskött. Jag skulle gärna åka dit igen.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Foto: **JAN-ERIK MATTSSON/**
JUSSI GRANDELL
foto@nyan.ax

Nationellt minnesmärke i granit. Mount Rushmore i South Dakota föreställer de amerikanska presidenterna George Washington, Thomas Jefferson, Theodore Roosevelt och Abraham Lincoln och skapades till minne av de första 150 åren i USA:s historia.

Turistattraktion. Jan-Erik och Jussi står framför Crazy Horse-monumentet, en pågående uthuggning av 1800-talets indianledare. Statyn ska bli närmare 200 meter både på höjden och bredden.

Allt är stort i Amerika. Resenärerna stötte på en av världens största skördetröskor. Jan-Erik når inte ens upp till däckets höjd.

Klockad. Gejsern Old Faithful i nationalparken Yellowstone sprutar mellan 40 och 50 meter högt på en 92-minutersintervall.

En ny klass. Nya Polo.

Premiärvisning hos oss på lördag och söndag kl. 11-14.

Nya Polo visar en helt ny riktning i sin klass. Vilket man kan se i utseendet, utrustningsnivån och körkomforten. För exteriören svarar den världskända bildesignern Walter de' Silva. Nya Polo är bl.a. utrustad med ESP-stabilitetssystem liksom med ekonomiska bensen- och dieselmotorer som uppfyller dagens kravnivå. Bilen levereras också med den avancerade DSG-automatlådan. Efterlängade, lovordade Polo är här.

Bensinmodeller från:

Pris utan bils katt 11.270 €, beräknad bils katt* 2.681,76 €, totalpris 14.551,76 €

*Med CO₂-utsläpp 128 g/km

TDI-dieselmådder från:

Pris utan bils katt 14.200 €, beräknad bils katt* 2.983,02 €, totalpris 17.730,02 €

*Med CO₂-utsläpp 109 g/km. Totalpriset inkl. leveranskostnader.

Serviceavtal från 39 €/mån (3 års avtal, 15 000 km/år)

Förbrukning vid blandad körning 4,2-5,9 l/100 km. CO₂-utsläpp 109-139 g/km.

Bilen på bilden är extrautrustad.

Bifa Ab Bilfirma
www.bifa.ax

Vikingagränd 7, Mariefhamn,
tel. 233 00

Bilförsäljning: mån-fre 9-17, lö 11-14
Reservdelar: mån-fre 8-17
Service: mån-fre 7.45-16

Bilförsäljning direkt:
Jonny Henriksson 526 205
Eddy Söderström 526 221
Anders Boström 526 225

ISO 9001

- Reservdelar
- Service
- Plåtverkstad
- Leasing
- Finansiering

När du köper en Nissan får du
UTAN EXTRA KOSTNAD

**Metallack + Parkeringssensor
+ Nissan Försäkringens Kasko för ett år***

Tilläggsförmånernas värde t.o.m. 1 500 €

**NYA QASHQAI ACENTA-RC
från 24 990 €**

(pris utan bils katt 19 235,37 €, Inkluderar bils katt 5 754,63 €;
fri bilförmån 585 €, bruksförmån 405 €)

NISSAN CONNECT: Peksärm som styr navigations,
audio-, och Bluetooth®-integrationen • Panoramaglastak
• Backkamera • 18" lättmetallfälgar • Tonade rutor
• Takrails i silverfinish • Finns även att få i exklusiv
Nightshade-lack (som tillval)

**QASHQAI+2
MER ÄN EN FARMARBIL
från 21 995 €**

(Inkluderar bils katt 5 755,00 €, pris utan
bils katt 18 535,00 €. Fri bilförmån 575 €/mån.,
bruksförmån 395 €/mån.)

Välkommen att bekanta dig med hela Nissan-kollektionen och våra bästa erbjudanden!

Bifa Ab Bilfirma
www.bifa.ax

Vikingagränd 7 Mariehamn
tel. 23 300 växel

Eddy Söderström 526 221
Jonny Henriksson 526 205

SHIFT the way you move

www.nissan.fi

Ester Glad om vägen tillbaka

Nästan fem månader har Ester Glad suttit i rullstol nu, förlamad efter den svåra bilolyckan. Men hon är sällan ledsen.
– Jag är förvånad själv över hur bra jag mår, säger hon.

När Ester Glad vaknar på morgonen på Akademiska sjukhusets neurologavdelning i Uppsala får hon först hjälp med morgontoilet och tandborstning. Det är frustrerande eftersom alla skötare borstar olika och de flesta borstar hennes tandkött i stället för tänderna.
– Och det är ju inte så lätt att säga till när man har en tandborste i munnen, säger Ester Glad.

Det är nu nästan fem månader sedan den tragiska bilolyckan i Jomala skedde, då Ester skadades så svårt att hon under lång tid behövde respirator för att andas. Nu har hon varit två och en halv månad på sjukhuset i Uppsala och fått specialistvård.

Ansiktsstyrd. Ester styr sin dator genom en reflexprick i pannan och ett blåsrör.

Förvånansvärt bra

Efter tandborstningen är det sedan dags för arbetsterapi. Då målar hon eller så rör skötarna på hennes armar och leder. Hon är fortfarande i princip helt förlamad från axlarna nedåt så hon målar genom att hålla penseln i munnen. Hon visar ett äpple och en stjärna som hon målat.

– Jag är förvånansvärt bra på det, jag målar inte ens utanför kanterna, säger Ester.

Ester har fått diabetes under sommaren, troligen som en följd av chocken. Dagarna fylls därför också av ständiga ”pick i fingret”. Men där emellan finns det inte så mycket att göra och dagarna kan bli långa.

När familj och vänner inte kan vara hos henne är

Stöd. Dan-Anders ”Dante” Sandberg och Ester Glad var de enda av de åtta som satt i olycksbilen som fick allvarigare skador. Dante finns nu vid Esters sida nästan jämt.

räddningen hennes dator. Den bärbara datorn är en gåva från ett företag och hon har haft den med sig nästan hela Uppsalatiden. Musen styr hon med en reflexprick som tejpas fast i pannan och klickfunktionen får hon genom att blåsa i ett rör.

Hemfärd skjuts upp

Tanken var från början att Ester skulle få komma hem i mitten av september men det datumet har nu skjutits upp. Det finns ännu oklarheter vilka avdelningar hon ska vårdas på i Mariehamn, och det behöver fortfarande ordnas med assistenter.

Det senaste budet hon fått är att hon ska få komma hem i oktober och att hon kommer att alternera mellan Gullåsen och

kirurgiska avdelningen

– Jag längtar hem, det blir så krångligt för folk att komma hit och hälsa på, säger Ester.

Men hon har knappt behövt vara ensam en enda stund sedan hon kom till Uppsala. Familjen och hunden Ruby har hälsat på så ofta de bara haft möjlighet. Vännen Dan-Anders ”Dante” Sandberg, som även han var med i olyckan, har tillbringat alla sommarens helger på Akademiska sjukhuset. Personalen brukar dra in en extrasäng i rummet åt honom. På dagarna går de ofta ut på promenader.

– Sjukhusmaten är ju inte särskilt god så vi brukar gå ner på staden och äta lunch, säger Dante.

Skakande ben

I början oroade sig Ester

för att folk skulle stirra på henne när hon gick ut, för att hon sitter i rullstol, men den oron gav hon upp ganska snabbt.

– Jag måste ju få göra de saker jag vill göra utan att behöva bry mig om vad andra tycker, säger hon.

Eftersom Esters nerver i nacken är skadade börjar hennes ben ofta att skaka. Dante håller då fast benet och trycker det mot axeln tills det går över.

– Jag får medicin mot skakningarna som tyvärr inte hjälper så bra, men man vänjer sig, säger Ester.

Hon har ändå gjort flera framsteg under sommaren på Akademiska. Den största förändringen är att hon har blivit rörligare i nacke och axlar. Det faktum att hon överhuvudtaget överlevde och dessutom

Presenter. Ester har fått mängder av kramdjur från vänner och familj.

jag berättar, säger Dante.

Ester minns dock helt tydligt festen hon var på innan hon klev in i bilen. Och att de egentligen tänkte ta taxi till krogen, men ändrade sig. Hon minns att de åkte förbi hennes föräldrars hus och sedan ljudet av däck som sladdade ut på grus.

– Jag kan vara arg på mig själv ibland för att jag klev in i bilen, men vi visste ju inte att han som körde var berusad, säger hon.

Hon slösar däremot ingen energi på att vara arg på föraren. Hon vet att han mått dåligt och att det inte tjänar något till att vara arg på någon.

Ester har heller inte lidit av några mardrömmar. Dante däremot brukar vakna av att han drömt om en hård smäll.

– Jag drömmer säkert mer för att jag minns olyckan, säger han.

Vill skriva bok

Det är svårt för Ester att fundera på framtiden eftersom hon ännu inte vet hur pass återställd hon kommer att bli. Läkarna säger att allt fortfarande kan hända. Nerverna i nacken är skadade men inte av och hon har känsel i hela kroppen.

Läkarna som tog hand om henne under den kritiska tiden i Åbo sade att hon troligtvis aldrig skulle kunna andas själv igen men det har hon nu gjort i flera månader. Med det i minnet håller hon sig positiv. Innan olyckan studerade hon på Ålands vårdinstitut men nu har hon börjat fundera på att jobba med datorer i stället. Någon dag vill hon skriva en bok om olyckan.

– Mest för min egen del, för att påminna mig om att jag kan klara en sådan här grej, säger hon.

Vad det du om dig själv nu som du inte visste innan olyckan?

– Att om jag vill så kan jag. Förut har man tänkt att man nog skulle ta livet av sig om en sådan här sak hände, den tanken har aldrig slagit mig efter olyckan.

Och så har jag lärt mig att jag kan måla väldigt bra med munnen, säger Ester.

har klarat sig över förväntan, tror hon att har bidragit till att hon sällan känner sig riktigt ledsen.

– Jag är förvånad själv över att det går så bra och att jag mår så bra som jag gör, säger hon.

Men hon kan bli ledsen när hon tänker på att hon har missat sommaren och inte fått simma.

Traumaterapi

I Uppsala har hon fått träffa en psykolog fem gånger för att bearbeta traumat. Men de har inte kommit överens och Ester tycker att hon får ut mer av att prata med familj och vänner. Hon och Dante kan dessutom dela erfarenheterna av olyckan.

– Hon minns ju inte olyckan så hon brukar fråga vad som hände, och

Nazi-gruppen har väckt bestörtning

Yngsta medlemmen var bara nio år gammal

Den nu borttagna facebookgruppen "Nya Nazi-Åland" förfärr både allmänheten och de berörda föräldrarna.

Gruppen har funnits på nätet sedan i våras och yngsta medlemmen har konstaterats vara nio år gammal.

Allmänheten och samtliga vid Kyrkby högstadieskola har reagerat kraftigt efter nyheten om den åländska nazi-gruppen på facebook som publicerades i Nya Åland 1/9.

De berörda föräldrarna är bestörta och tonåringen som startade gruppen är mycket ledsen, säger rektor **Gerts Friman**.

–Han ångrar sig djupt och önskar att det gjorda skulle varit ogjort. Skolan har lagt in de resurser som finns för att hjälpa honom att förstå vad han sysslat med.

Yngsta före detta medlemmen har visat sig vara endast nio år gammal, medan de övriga fem är 13 till 14 år gamla. –Han går bara i fjärde klass. Det handlar om väldigt unga grabbar vilket är skrämmande.

Sedan i våras

Skolan har inte lyckats få tag på nioåringens föräldrar än, men de övriga målmännen har haft telefonkontakt med Gerts Friman. Alla har reagerat kraftigt och ungdomarna säger sig inte förstått vad de gått med i.

Koppling? Nyan har tidigare skrivit om Kattby Café i Hammarland där någon vid flera tillfällen i augusti sprayat hakkors utanför. Flera av ungdomarna i facebookgruppen bor i Hammarland men om det finns någon koppling mellan de två händelserna vet vi inte. Foto: JAN-ROLAND BERNE

Gruppen har funnits sedan i våras och tonåringen som skapade gruppen säger sig ha kopierat beskrivningen till stor del från nätet.

Gerts Friman menar att det hela är helt galet, men att det också finns en annan sida av myntet.

–De har det ganska så kämptigt och jag blev förvånad när vi fick reda på vilka de inblandade var. Det är små barnsliga grabbar som inte skulle

göra en fluga förnär. De har nog inte riktigt förstått vad de gjort.

Polisanmäla

På polisen pågår en diskussion om en polisanmälan ska göras.

–Vi vet inte ännu, men vi diskuterar det nu tillsammans med skolan, säger överkonstapel **Jan-Erik Eriksson**.

–Än vågar jag inte säga något. På skolan har diskussionerna

gått heta i klassrummen och de flesta elever tar avstånd från gruppens yttranden.

–Vi har självklart informerat alla om att det är helt oacceptabelt, sånt här gör man inte. Även om det varit menat som skämt kan vi inte rycka på axlarna, det har ändå ringeffekter, säger Gerts Friman.

En sådan här färsk nyhet gör att skolan får tillfälle att ta upp denna viktiga diskussion, tillägger han.

Ett skämt? Så här såg facebooksidan ut som nu är borttagen. Var det hela ett skämt eller inte kvarstår som ett frågetecken.

Några av de berörda ungdomarna är för tillfället på läger men när de kommer tillbaka ska föräldrarna och eleverna samlas med skolledning för en intern diskussion.

–Just nu cirkulerar det väldigt mycket rykten på skolan om vem det är och så vidare. Vi har pratat med kollegerna för att dämpa ryktesspridningen och hoppas att det lugnar sig snart.

CECILIA LINDVALL
cecilia.lindvall@nyan.ax

Hamnnämnd vill lysa upp Lervik

■Belysning i Lerviks hamn är en god idé.

Det tycker stadens hamn- och räddningsnämnd efter att **Marcus Måtar** lämnat in ett medborgarinitiativ.

Måtar vill också ha rinnande vatten i hamnen, men nämnden kom efter diskussion fram till att i det här skedet, när det skall sparas, föreslå bara el. Det skulle kosta 9.000 euro. Nämndens förslag är att minska budgetposten för uppsnyggande av hamnterminalen med motsvarande summa. Det blev inget beslut om vilka kvalifikationer som skall krävas av stadens nästa hamndirektör, efter att **Jan Sundström** går i pension i juni nästa år.

Hans eget förslag var att föreslå för stadsstyrelsen att anställa en hamndirektör med sjökaptenutbildning och erfarenhet som däcksbefäl. Nämnden skall ha ett möte utan tjänstemän där man diskuterar ärendet, säger nämndens ordförande **Ulla Andersson**.

Nämnden föreslår att en rad avgiftstaxor höjs med två procent från årsskiftet. Det gäller bland annat hamnavgifter, förtöjnings- och losskastningsavgifter, trafikavgifter, avfalls- hanteringsavgifter, och taxa för småbåtsplatser och uppläggning av småbåtar i Mariehamns hamn. (pd)

■Höckböles fjordingar Ab

heter ett företag registrerat i Geta av **Lisette Mona Bergman**. Turridding, gårdsturism, barnaktiviteter, djuruppfödning, försäljning i gårdsbutik samt övrig laglig verksamhet ingår i företagsbeskrivningen. Aktiebolaget är 2.500 euro.

Höstens nyheter!

Taklampa, glas 109€

Taklampa, glas 157€

Golvlampor 137€

Skärm 54€

Lampfot, golv 73€

Lampfot, golv 65€

Skärm 44€

Taklampa, rotting, brun eller vit 128€

Badrum, glaskupor, stålstomme 235€

Massor nya färger på lampskärmar. Från 8€/st

Taklampa, svart 156€

Taklampa, brons 87€

Taklampa, brons 91€

Badrum, ställbara spotlights 148€

Badrum 87€

Badrum 119€

Badrum 83€

ELVARUHuset
Strandgatan 25
Tel. 15 311

Öppet: vardagar 9-17,
lördagar 10-14

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 462

sport

Käglorna faller i helgen

BOWLING. Bowlingsåsongen på Åland drar igång på allvar nu i helgen med Ålandsserien 2009/2010.

Intresset för den lokala serien är i år stort och ett par nyheter väntar spelarna i de 23 deltagande lagen.

Ålandsserien inleds i Idrottsgården på lördag förmiddag med matcher i damserien. Dagen därpå tar lagen i division I och II vid.

Nytt för i år är att division III försvinner helt och ersätts av ytterligare en division II-serie.

Ålandsserien består totalt av fem omgångar varav den sista spelas i slutet av februari. Därefter kan det bli ett slutspel mellan de två olika division II-serierna.

–Just nu håller vi på och diskuterar ett eventuellt slutspel mellan division II A och division II B. Men som sagt det är ännu på planeringsstadiet, säger **Maria Welin** vid Ålands bowlingförbund.

Stort intresse

Regerande mästare i samtliga klasser är IFK Mariehamn. Men i år finns det andra klubbar som vill vara med och slåss om titlarna, bland annat Komet som ställer upp med åtta lag.

–Intresset är stort i år. Komet till exempel har mycket juniorer och är verkligen på framfart. Det är mycket som kan hända, säger Maria Welin. (mn)

Fakta/Ålandsserien

Lag i division I

BACCUS, MPF, IFK, BCC, KOMET, KÄGLAN.

Lag i division II A

MPF 2, IFK 3, BCC 2, MPF 4, KOMET 2, KOMET 4.

Lag i division II B

MPF 3, IFK 2, KÄGLAN 2, KOMET 6, KOMET 5, KOMET 3.

Lag i damserien

IFK, MPF 1, MPF 2, KOMET 1, KOMET 2.

Arajuuri blickar mot

FOTBOLL. I somras spelade Finland sitt första U21-EM någonsin. Imorgon börjar jakten mot slutspelet 2011. Och i centrum står IFK Mariehamns Paulus Arajuuri.

–Det blir tufft, säger han. Men vi har en dröm och allt är möjligt.

Just nu befinner sig Paulus Arajuuri i Holland. Det är lite drygt ett dygn kvar till Finlands första kvalmatch till U21-EM i Danmark 2011 och Arajuuri känner sig utvilad efter två veckors speluppehåll i Tipsligan.

–Det känns bra, säger han. Vi har precis kommit till hotellet och jag tycker alla verkar jättetaggade. Det ska bli en rolig match mot Holland.

Holland ja, svårast tänkbara motstånd direkt för det nya U21-landslaget. Och det är en tuff grupp som Finland hamnat i. Såväl Polen som Spanien är starka nationer och egentligen är det väl bara Liechtenstein som ser riktigt enkla ut.

–Jag har snabbt kollat igenom spelartruppen och de flesta spelare i den holländska ligan eller i Premier League. Så det är säkert tuffa killar och jag ser det som en rolig utmaning, säger Arajuuri om Hollands trupp.

Slåss om platserna

Grundstommen i Finlands lag är densamma sedan tiden med U19 och U20. Men laget har förstärkts med **Jukka Raitala**, **Joona Toivio**, **Jukka Lehtovaara** och **Teemu Pukki** som alla var med i sommarens EM-trupp.

Dessutom är **Mika Ojala** tillbaka från sin skada.

–Vi gjorde klar vår målsättning redan under det första mötet. Då sa vi att det är fem matcher det här året och när vi fortsätter nästa höst ska vi vara med och slåss om EM-platserna. Det ska alltså inte vara några meningslösa matcher nästa

år och huvudmålet är självklart att nå EM, säger Arajuuri.

Men det är en lång väg att vandra. Kvalet inleds med tio grupper där gruppsegrarna plus de fyra bästa tvåorna går vidare till ytterligare ett kval i oktober 2010. Sju lag går sedan vidare till EM, dit hemmanationen Danmark är direktkvalificerade.

Svårt att jämföra

Vandringen börjar alltså imorgon mot Holland. Och redan på tisdag nästa vecka spelar Finland borta mot Polen. Den första hemmamatchen är den 9 oktober i Helsingfors och då är det återigen Holland som står för motståndet.

Det U21-lag som kvalificerade sig till årets EM slog bland annat ut Danmark och Skottland i gruppspelet och vann sedan över Österrike i den avgörande playoff-matchen.

Men Arajuuri tycker det är svårt att jämföra de båda lagen.

–De hade många tongivande spelare från Veikkausliiga och dessutom några som spelade utomlands. Vi är nog i samma situation som när de började och vi har också flera utomlands samt andra som är ordinarie i Veikkausliiga. Så vi har också ett bra lag och det är ett långt kval och om två år kanske våra killar också är i Premier League. Man vet aldrig, säger Arajuuri.

Lagets bästa

Nej, man vet ju aldrig. Och kanske det gäller allra mest för just Arajuuri. Kontraktet med IFK går ju ut i slutet av november och bland annat Djurgården har bekräftat ett visst intresse för honom.

Men med ett U21-kval framför sig öppnar sig ett än större skyltfönster för Arajuuri.

–Det är säkert många klubbar på plats eftersom

”Det är säkert många klubbar på plats eftersom det är unga spelare och ett EM-kval. Men det är inget jag tänker på utan jag spelar bara.”

I landslaget. Paulus Arajuuri spelar U21-kval mot Holland imorgon och missar därmed IFK

det är unga spelare och ett EM-kval, säger han. Men det är inget jag tänker på utan jag spelar bara.

Finland har värmt upp med två träningsmatcher inför kvalet och Arajuuri har spelat 90 minuter i båda matcherna. Först mot Sverige där det blev förlust med 0-1 och nu senast mot Bel-

gien i en match som slutade 0-0.

Just mot Belgien stod Arajuuri för en riktigt bra insats och efteråt fick han beröm av förbundskaptenen **Markku Kanerva**. Så nog har Arajuuri allt en och annan klubb efter sig fortfarande.

–Jag tänker bara för lagets bästa och jag försöker

prestera så bra som möjligt. Sådana saker får man ta i efterhand men när man gör sitt jobb så bra så möjligt så kommer det hända saker.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Tävlingsfordon - jänkare - veteranbilar - sportbilar - custombyggen - motorcyklar m.fl.

Söndag 6 september kl. 13-16 på torget i Mariehamn. Insläpp för deltagare kl. 12.00
Öppen träff för alla bil- och mc-entusiaster

Arr. Åland Car Club/ÅMK

ÅLANDS HÄFTIGASTE

Du som vill kan även delta i tävlingen "Ålands häftigaste bil" och "häftigaste MC".

Anmälan på plats. Publiken röstar fram vinnaren i Nya Ålands tävling.

Nya Åland

VÄLKOMMEN TILL SUPERMARKET KANTARELLEN

NU ÄNNU FÖRMÅNLIGARE ÄN FÖRR!

Vi sänkte priset på över 150 Pirkka-favoriter

KAFFE
OCH DELICATO
KAFFEBRÖD
2⁵⁰
ST

Café
KANTARELLEN

Supererbjudandena gäller torsdag 3 september – söndag 6 september

-förmån

Supererbjudande!
MARINERAD YTTERFILÉ
Av spannmålsgris HK, Ca 1,2kg

4⁹⁵
KG Utan
plussakort
7,95/kg

Vackra drömmar
på klassiskt vis.

Samla på Marimekkos
Kaivo-påslakan & örngott.

marimekko

förmån
-50%

Samlartid 1.9.-30.11.2009

POTATIS
2kg Inhemsk, PIRKKA
Ep 0,50/kg

0⁹⁹
PÅS

MOROTSKAKA

1⁶⁵
ST

SMÖR
1 kg ARLA

3⁹⁹
ST

Supererbjudande!
KUNGSGÅRDENOST
Ca 800g ÅCA

9⁵⁰
KG

Supererbjudande!
BANANER CHIQUITA
Costa Rica

0⁹⁹
KG

FLYTANDE
TVÄTTMEDEL
1-1,5lit PERLANA

5⁹⁹
PKT

-förmån

MULTIVITAMIN-
DRYCK
1LIT MARLI VITAL
Utan plussakort 1,29/st

3⁰⁰
3 ST

CARTE D'OR
GLASS
450ml, 900-1000ml
Utan plussakort 3,69-3,99/st

2⁹⁹
ST

BASTUPALVAD
SKINKA
350g ATRIA
Utan plussakort 3,19/st

2⁸⁹
ST

Alla supererbjudanden gäller så långt lagret räcker!

K SUPERMARKET

KANTARELLEN
Nya Godbyvägen tel. 32 840
Månd-fred 9-21, lörd 9-18, sönd 10-18

för dina inköp

Bra att reglerna stramas åt!

■ Nu ska reglerna för lagtingsledamöternas skattefria ersättningar ses över.

Jag anser att systemet är föråldrat och diffust och ser fram emot ett modernt, rättvist och tydligt regelverk. Under mina sex år i lagtinget har jag därför aldrig lämnat in en räkning till lagtingets kansli.

Tobben Eliasson (C)

SÄLJES

NÖTT & NYTT ANTIK-LOPPISBODEN I HULTA

Öppet:
söndag 6/9 kl. 11-15

Välkomna!

Mariana Ohlsson
tel 0046702 337 601

UTHYRES

KONTORSLOKAL uthyres

Kontor även bostad
ca 110 m², 5 rum, kök,
dusch, 3 stora rum, 2
små, förråd. Centralt i
M:hamn.

Tel 0457 342 5430
e-mail brorerikb@live.se

ANBUD

MARIEHAMNS STAD

Offert för byggandet av terrängmodell

Terrängmodell i skala 1:2000
önskas av Svinö holme (ca 180
ha) i Mariehamns stad.

Information om uppdraget
ges av stadsarkitektkontoret
tel. 531461.

www.mariehamn.ax

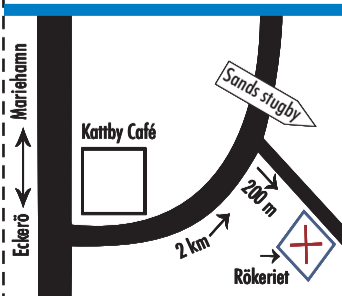
ÖVRIGT

BACON INVEST

Inlämning av KÖTT för rökning

tors. 10.9 o. 24.9
kl. 17-19

Köttet bör vara finat. Respektera tiden!

JOHAN LINDQVIST
HELLESBY
0400 721 572

Mer torsk och mindre skarv är vad våra kustvatten behöver !

■ I dagarna har WWF skickat ut en uppmaning tillsammans med en inbetalningsavtal för att rädda Östersjön.

Hotet är akut och Östersjön angår alla är budskapet. Men som tidigare säger man inget om själva fisken utan bara lite om fiske och fisk som mat. Man har också ett åtgärdsprogram men missar huvudpunkten i varje fall i våra kustvatten.

Sanningen är att fiskbeståndet har minskat med 80 - 95 procent efter våra kuster. Den absolut största anledningen till detta är den av människan införda mellanskarvens invasionsliknande utbredning längs våra kuster. Mellanskarven (Phalacrocorax carbo sinensis), eller den "kinesiska skarven", är en alldeles för effektiv predator på vissa fiskarter och vissa fiskstörlekar.

Arter som abborre och gös har inte ens förstånd att vara rädda för vår nya högeffektiva fågelart. Är det dessutom kallt vatten är fisken plockgödis för skarven som fiskar efter "rent-hus-metoden". Man rycker helt enkelt ut en länk i

den ekologiska kedjan vilket medför alltför många småfiskar, ex spigg och skarpsill när ingen större fisk håller nere bestånden av dessa. Följden blir att alltför många spiggar håller nere de viktiga zooplanktonen (djurplankton) till ett minimum i fiskens uppväxtviken.

Zoo-plankton är viktiga på flera sätt för Östersjöns totala tillstånd! Dels mat till ett antal fiskar som gös, abborre och gädda i yngelstadiet. Där det finns för mycket spigg svälter helt enkelt ynglen ihjäl. Problemen med fiskynglens överlevnad har också följt skarven i hämlarna från Kalmarsund och norrut.

Dessutom håller Zoo-plankton också ner växt-plankton vilket motverkar övergödningen.

Mer torsk och mindre skarv skulle ge oss ett betydligt friskare innanhav. EU motverkar dock detta genom sin tidigare fiskepolitik och genom rödlistningen av den kinesiska skarven.

Nu är också den främste förespråkaren för fisken och

med insikt i Östersjöns tillstånd inmutad och "tystad" i EU-parlamentet, dock inte lika tyst som havet får vi hoppas.

Om folk och myndigheter visste hur fisken försvunnit i våra kustvatten skulle det kunna hända någonting. Om man betänker att 50.000 skarvar efter svealandskusten skall ha mellan 450 och 750 gr fisk om dagen skulle det gå upp ett ljus. Om vi räknar lågt med 0.5 kg blir det 25 ton fisk om dagen som tas upp ur kustvattnen. Och detta pågår året runt så länge det är isfritt, år efter år.

WWF väljer att slå några välriktade slag i luften och visar bilder på söta sälar och ståtliga örnar. Nu är inte WWF på något sätt ensamma och det finns faktiskt än mer blåögda organisationer. Ex Skärgårdsstiftelsen som ser skarven som välgörare i skärgården. Det måste ses som dråpslag för dem som försöker leva efter kusten och göra skärgårdarna levande. Jag pratar alltså om ett fiske på

överskottet eller räntan och inte fiske efter sättpotatisen som sker i dag. Skulle man inte få fiska efter ålen på dispens skulle man kunna räkna yrkesfiskarna i Stockholms skärgård på ena handens fingrar jämfört med 70 st fiskare 1994 då Mellanskarven (Phalacrocorax carbo sinensis) för första gången häckade på Grän i Stockholms södra skärgård.

Den skarv vi har i dag är infördd på 1500-1600-talet från Kina för att fiska med som kineserna gör än i dag inför turister. Holländare och engelsmän förde hit tränade kinesiska skarvar och sporten att fiska med skarv blev snabbt bland populär bland överklassen i Europa.

De tränade skarvarna betingade för den tiden ett högt pris. När man sedan på 1700-talet tröttnade på att fiska med skarv släpptes fåglarna lösa. Efter diverse turer infördes den till Öst-

ersjön på 1940-talet. Alltså har den lika lite hemortsrätt som den amerikanska minken, koreanska mårdshunden, spansk mördarsnigel och den kanadensiska gåsen. Dessa arter framstår ändå som harmlösa i jämförelse med skarvens invasionsliknande utbredning och skadeverkning.

Men vi sitter väl som goda EU-medborgare och ser och hör hur Östersjön inte bara blir tyst utan också tynar bort och dör. Vi har ju i alla fall fred i Europa.

Gunnar Berglund
Fiskevård, Fisketillsyn
Stockholm

Ps. Nu betalar jag min hundring till WWF för ett slag i luften och hoppas en dag att jag kan meta abborre med barnen utan att få dåligt samvete.

Lunchpaus = fel rubrik

■ Lilians insändare fick enligt mej fel rubrik.

Det var inte lunchpauserna som skulle poängteras utan 20 min pauserna som Bo Sand m.fl. vill införa. Då skulle jag vilja veta om jag nu åker 10 min innan hemifrån för att hinna med t.ex. 08.40-färjan och den färjan blir så

fullbelagd att jag inte kommer med (inte ovanligt) skall jag då vänta på 09.00-färjan eller ska det bli extra turer även här (inbesparing?-nej!)

Nej, för att spara pengar måste man reducera personalkostnader ex. dagmannen alternativt en ambulerande

tekniker som skulle serva och utföra förebyggande arbete på flera skärgårdsfärjor och om detta inte räcker införa exempelvis 2 st 45 minuters pauser som håller utan extra turer.

Cathrin Blomberg
Vårdöby

Böcker som jag inte nämns göra mig av med

■ Vid min flytt från Mariehamn Klinton till nytt hem i Stockholm Gamla stan för fem år sedan förde jag till Emmaus två-tre hyllmeter böcker som jag ansåg mig kunna undvara.

Kvar hade jag drygt 25 hyllmeter böcker och småskrifter, dessutom arkiv pärmar, som i dag kräver över 16 hyllmeter.

Inför en förestående flytt, nu inom Stockholm, har jag efter åtskillig vanda fört närmare sju hyllmeter böcker av många slag till Emmaus på Södermalm. Varje urval har blivit allt svårare. Men jag bör minska bokmängden ytterligare – hur mycket vågar jag inte precisera.

Men det gäller nu att verkligen frånse samlingen som en sorts intellektuell fond till den egna personligheten och bara behålla de böcker som jag anser mig verkligen behöva. Referenslitteraturen hänger sannolikt med längst, alltså uppslagsverk och andra böcker där man kan söka uppgifter och kunskap.

Böckerna är ju gamla vänner. Några har följt med sedan jag lärde mig läsa i mitten av 1940-talet. När jag ser de äldsta, slitna bokryggarna blir jag liten pojke på nytt.

För min del/
Hasse Svensson
has.se.svensson@telia.com

Jag minns hur världen öppnade sig vid läsningen, hur framtiden tedde sig fantastisk (den blev dock ännu mer fantastisk i verkliga livet).

Mest sliten av mina bevarade pojkböcker är Barnbiblioteket Sagas illustrerade version av "Robinson Kruse" av Daniel Defoe. Originalen utgavs 1719, för 290 år sedan! I mitt exemplar har dessvärre sidan med tryckår kommit bort.

Defoe blev en portalfigur i den realistiska romanens historia. De flesta kan väl ännu i dag historien om bortska mde engelske gossen Robinson, som ensam överlevde ett skeppsbrott och hamnade på en öde ö vid Sydamerikas Stilla havskust. Hans första sällskap var snälla lamadjur.

Sedan räddade han indianske Fredag från att bli kannibal-föda.

Det viktiga i boken var hur Robinson lyckades skapa sig något av en balanserad värld i det vilda, hans "civilisatoriska" uppgift enligt den blivande kolonialmakten Storbritannien.

Mitt exemplar av Rudyard Kiplings "Djungelboken" är tryckt 1910 och har spännande helsvarta pärmar. Den svenska översättningen är behagligt omständig. Den förklarar ingalunda alla egendomligheter i denna 1800-talsbrittiska indiska djungel värld. Mowgli, som spädbarn bortrövad av ondskefulla tigern Shere Khan, tas om hand av vargar och tar småningom själv kommandot i vildmarken. Oändligt spännande!

"Jeppe reser Jordan runt" skrevs av kände journalisten Oscar Rydqvist. Han hade varit utlandsreporter främst i Europa och USA under 1930-talet, men också kåsör under signaturen Åbergs-son. Han hade medarbetat i Grönköpings Veckoblad. Figurer som polismästare Paulus Bergström, förre förrådaren Hildor Peterzohn

och gossen Emil Ruda var hans skapelser.

Medryckande skildrade Rydqvist nu "en Stockholmskatts äventyr i fyra världsdelar, berättad av honom själv", med skojiga teckningar av Bertil Almqvist, den kända signaturen Bertila. Jeppe har setts som en föregångare till Pelle Svanslös.

Boken är tryckt 1944, under andra världskrigets förfärliga slutskede. Den handlar om en skrytsam stockholmares upplevelser i New York, Hollywood, Honolulu, Haiderabad, Bombay, Egypten, Ankara med flera exotiska miljöer innan Jeppe är tryggt hemma igen - vid Klockgutargränd i Gamla stan.

År 1948 utkom två av mina pojkares höjdare, av vilka den ena står sig bra även i dag, nämligen "Ture Sventon, privatdetektiv". Åke Holmberg skrev sammanlagt nio godmodiga böcker om Sventon, som kallats för stilparodiska mäterstycken. Den läspande, aldrig rådvillige Sventon blev sedermera bejublad tv-serie, som jag spelade in på videoband och roat flera av mina barn med,

som gärna såg Sventon om och om igen...

Bland barndomens rariteter finns också upptäcktsresande Sten Bergmans "Berömda upptäcktsfärder", en av många bästsäljare från denne flitige skribent. Där fängslades jag av bland andra Ferdinand Magellan och den första världsomseglingen, av Vitus Bering i nordöstra Asien, Mungo Park i de svartas världsdela, med Roald Amundsen till Sydpolen och Nordpolen, med flera.

Världen hade öppnat sig efter kriget och allt verkade möjligt för en tioårig gosse. Men nu måste jag återgå till min gallring i hemmabiblioteket! Kanske jag återkommer med en kolumn om mina omistliga "vuxenböcker".

Synpunkten/

Litteraturen kan på ett unikt sätt lära oss att det inte finns något objektivt sätt att återge verkligheten på, eftersom den använder vårt vanliga vardagsspråk till att utföra perspektivskiften och andra trick. Litteraturforskaren Magnus Persson enligt Dagens Nyheter 5.4.08.

”Vi skall inte heller frånselv faktorn: ingen av de ersättande teknikerna ger det varma sken en glödlampa bjuder. Den som lagt upp ett lager glödlampor behöver inte skämmas.
HENRIK OTHMAN, ÖSTERBOTTENS TIDNING

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Orrspel Annika Orre

Med dödsförakt på Ålandsvägen

Nu har jag fattat ett beslut. Hädanefter cyklar jag på Ålandsvägen norr om Storagatskorsningen. Dödsföraktande och utan hjälm. Tills för några dagar sedan var jag feg och träcklade mig fram på trottoaren, över regnvattenrännor och buktande plattor, ständigt på min vakt för att hinna hoppa av cykeln ifall polisen skulle upptäcka mig och ropa ut i megafonen att det är förbjudet att cykla på trottoaren.

Men så blev jag sur och började i stället tänka så här:

Jag har samma rätt att ta mig fram på gatan som vilken bilist som helst. Ingen har rätt att köra på mig även om jag inte håller samma fart som en bil. Jag ska rimligtvis inte behöva vara livrädd varje gång jag använder mig av min rätt att cykla på Ålandsvägen.

Och jag cyklar inte vid trottoarkanten där det finns djupa dagvattenbrunnar som antagligen blir min död ifall jag brakar ner med cykelhjulet. Jag håller också tillräckligt avstånd från parkerade bilar eftersom bildörren när som helst kan slås upp i mitt ansikte av någon ouppmärksam individ.

Bussar och lastbilar får vänta bakom mig om de inte har plats att köra om.

Varför gör jag så här?

Absolut inte för att provocera. Jag vill gärna överleva. Men jag är faktiskt purken på stadspolitikerna som inte fick ändan ur vagnen med ombyggnaden av Ålandsvägen medan tid var, det vill säga medan det fanns pengar. I dag är det antagligen ogörligt att få loss medel till gatuombyggnaden när alla lösa slantar måste satsas på vård, skola och omsorg. Inget fel på det i och för sig.

Men om politikerna för flera år sedan hade kunnat enas om hur Ålandsvägen ska byggas om så skulle både vi cyklister och alla fotgängare vid det här laget slippa få ångest varje gång vi närmar oss gatan. Visst, nu finns det 30-skyllt fram till Styrmansgatan, men vem bryr sig? Hur ofta kollar polisen hastigheterna?

Man kan tycka att det här är en futtig fråga i en tid när flitpengen skrumprar ihop och stora delar av klumpsumman måste betalas tillbaka till staten. Så är det förstås.

Å andra sidan kan vi ju låta Ålandsvägen förfalla helt, det blir ju billigast så. Med tiden kan varken bussar eller lastbilar ta sig fram och då behöver vi inom den lätta trafiken inte längre vara rädda. Då kan vi breda ut oss som aldrig förr.

Ja, så får det bli. I väntan på det måste jag antagligen vika mig på en punkt, det där med hjälmen. Annars får jag kanske aldrig uppleva den dagen.

Dessutom föreslår jag – på fullaste allvar – att gatstuppen framför Alandica och biblioteket, nu avstängd för parkeringsgrottbodyget, förblir bilfri. Tänk vilken yta för gatukultur, umgänge och gemenskap!

I en modern stad finns det mycket mera bilfria ytor än i Mariehamn. Tänk på det, stadspolitikere.

Dyrt jobb?
Hur mycket kostar det för ledamöterna i lagtinget att sköta sitt uppdrag? Vad skall de ha ersättning för utöver det arvode de lyfter? Nu skall reglerna för det förnyas och förenklas.
Arkivfoto: ANDREAS SÜDHOFF

Vad skall våra politiker ersättas för och hur?

Finns det någonting mer intressant än pengar? Isynnerhet om det gäller förtroendevaldas hantering av våra skattepengar. Och om det gäller den del av pengarna som hamnar i de förtroendevaldas egna fickor är intresset maximalt.

Nya Åland berättade i går att reglerna för lagtingsledamöternas ersättningar skall ses över. Av texten att döma finns det all anledning. Varför skall en få maten betald, men inte en annan?

Varför betalas det överhuvudtaget ut ersättningar utöver ett rätt hyfsat arvode för uppdraget. Skattefritt dessutom.

Ersättningarna finns för att täcka kostnader som ledamöterna har för att sköta sitt uppdrag. Tänk på dig själv. Om du i jobbet måste åka ut och besöka kunder så betalar du inte de resorna av din lön. De betalas av arbetsgivaren. I det här fallet är det vi väljare och skattebetalare, men också soffliggarna och eventuella medellösa, som är arbetsgivare. Det är vi som skall stå för kostnaderna som lagtingsledamöterna har för att sköta sitt uppdrag.

Man ringer kanske mer än man skulle göra som vanlig gräsrot. Man behöver kanske klä sig lite bättre, eller annorlunda jämfört med det civila livet. Man skall ut på fler möten, som kostar i både tid, bensin och slitage på bilen.

Man måste bo så man kommer till och från sin arbetsplats. Och så vidare.

Vad av detta skall vi arbetsgivare betala och vad skall ledamoten stå för själv? Och hur skall systemet bli rättvist och genomskinligt, så ingen kommer åt att fuska. För vi misstänker ju alltid alla andra för fusk, eller hur?

Och skattefriheten? Om vi är överens om att vissa kostnader skall

ersättas, då kan vi ju inte ta tillbaka en del av pengarna i form av skatt. För då blir kostnaderna ersatta bara till en del.

Det är antagligen så man har resonerat när de skattefria ersättningarna i tiden infördes. Och alla lyfter vi fortfarande skattefria dagtraktamenten när vi reser i jobbet, utan att tänka närmare på det.

Men vi får inte dagtraktamente utöver lönen för att vi sitter på våra jobb från 9 till 5.

Så det finns ett och annat att diskutera och reda ut. Varför ser systemet ut som det gör, är det bra eller kan man göra det bättre och i så fall hur?

Det har under årens lopp skrivits mycket om EU-parlamentarikernas skattefria förmåner, som så småningom har skattat ses över. Där stack det bland annat i ögonen att man kunde göra sig pengar på att resa turistklass på flyget hem med få betalt för första klass.

I riksdagen har det under årens lopp dykt upp fall där till exempel någon har varit skriven i norra Finland och lyft höga ersättningar men i praktiken har bott i huvudstadsregionen.

Det är den sortens småsnålhet som förstör för många. Och det är den sortens småsnålhet som sätter fart på politikerföraktet. Så det är bra att lagtinget tar itu med ersättningarna innan det börjar dyka upp missbruksskandaler här på hemmaplan.

Det system för ersättningar som lagtinget tillämpar i dag verkar rätt och slätt inte bra.

Varför får ledamöterna ersättning för resor till och från? Kan de inte som alla andra dra av kostnaden i beskattningen?

Lagtingsdirektör **Susanne Eriksson** kastar fram tanken på schablonersättningar, vilket kunde vara en smidig väg ut. Man har antagligen en rätt god uppfattning om vilka ersättningar som har betalats ut och kunde på basen av det gå in för en summa per månad, en summa som betalas ut automatiskt.

I riksdagen har man det systemet, graderat beroende på var i landet ledamoten bor. På så sätt slipper man misstänka folk för fusk och byråkratins minskar.

Och samtidigt kunde man titta på skattefriheten. Att lagtingsarvode och kostnadsersättningen betalas skilt för sig är ok, då vet man vad som är vad. Men vad hindrar att ersättningen är så pass väl tilltagen att ledamöterna har råd att betala skatt på summan.

Det kan tänkas se ut som ett nollsummespel, där staten ger och staten tar. Men smaka på ordet ”skattefråse”. Kan det dagsfärskt?

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2008: 7.349 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax
Politisk redaktör: Annika Kullman tfn (018) 528 455
annika.kullman@nyan.ax
Familjeredaktör:
Patrik Dahlblom/Nina Smeds tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomischef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONSPRISER
1.2.2009
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 97 €
kvartal 49 €

Publiceringsdag	Etter text & mindre annonser	Annonsstorle 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	fre kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Torget: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 € +Isa
Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmateriverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.55 L 13.45	ÅBO → 07.00/08.15 → 19.15/20.15	M:HAMN → 13.35 → 00.40 L	M:HAMN 04.25 13.45 00.45 L	STOCKHOLM → 09.30 /17.00 → 18.15 /19.30 → 06.10 /07.10	M:HAMN → 23.45 → 02.50 L → 13.35
M:HAMN 23.55	H:FORS → 09.55/17.00	M:HAMN → 04.15			

Passagerare utan fordon/passagerare med fordon skall vara incheckad senast 30 min. före avgång
Transport till/från Mariehamn-Långnäs reserveras med båtresa

L = Långnäs

BILJETTBYRÅN ändrad öppettid: 09.30-17.00

SILJA LINE

Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552 mån-fre 8-21, lör-sön 10-18
(1,72€ /besvarat samtal + alltid lns/msa)
www.tallinksilja.fi

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

17.45 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 ← 04.50 - 18.00

TALLINK

Check-in senast 30 min. före avgång
Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552
(1,72€ /besvarat samtal + alltid lns/msa)
www.tallinksilja.fi

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 31.12.2009

ROSELLA

måndag-torsdag		fredag-lördag		söndag	
M:hamn	Kapellskär	M:hamn	Kapellskär	M:hamn	Kapellskär
08.00	→ 09.15	07.30	→ 08.30	12.00	→ 13.15
16.00	→ 17.30	12.45	→ 14.00	18.30	→ 19.30
15.30	← 12.00	18.30	→ 19.30	17.30	→ 14.00
22.00	← 19.00	12.00	← 09.00	23.00	← 20.00
		18.00	← 15.00		
		23.00	← 20.00		

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 55 min före fartygets avg. Aven buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland-Stockholm dagligen		Åland-Finland dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO/H:FORS
01.10 L	→ 06.30	03.30 L	→ 07.35 Åbo
04.35 M	→ 09.40	14.25 M	→ 19.50 Åbo
09.55 M	→ 15.30	23.45 ¹⁾ M	→ 10.00 Hel
14.25 M	→ 18.55	14.10 M	← 08.45 Åbo
14.10 M	← 07.45	01.00 L	← 21.00 ¹⁾ Åbo
23.35 M	← 16.45	04.25 M	← 17.30 ¹⁾ Hel
07.45 M	← 18.00		
03.20 L	← 20.10		

M= Mariehamn L= Långnäs

1) Mariella ur trafik 6.9 kl. 09.55. Åter i trafik 18.9 kl. 17.30. Gabriella trafikerar ruten varannan dag.

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ordinarie avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE Storgatan 2, tel 260 11, bokn 262 11
www.vikingline.ax

Turlista 31/8 2009-10/1 2010 (lokala tider)

Från Eckerö	Alla dagar	13.30	18.30
	Fredag-måndag	8.30	13.30
Från Grisslehamn	Alla dagar	10.00	15.00
	Torsdag-söndag	10.00	15.00

Nytt biljettsystem!
Förhandsboka bilplats för snabb incheckning.

Buss: Till Stockholm Cityterminalen vid alla båtankomster. Från Stockholm Cityterminalen 2 timmar och 15 minuter före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 timme före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning: tel. 28 300, växel 28 000
Grisslehamn tel. 0175-258 00
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Dansbandsfest i paradiset...

med Arvingarna, Casanovas, Expanders och Sannex!

Avg. fr. M:hamn lör 5/9 kl. 10.00
Ank. till M:hamn sön 6/9 kl. 02.00

BIRKA PARADISE

Boka hos Ålandsresor Resebyrå, tel. 28 040, www.birka.se

nyan.ax

enligt tidningarnas förbund

TORS DAG 3 SEPTEMBER 2009

dagens ålänning

"Ni har relativt hög levnadsstandard"

Det rådde total brist på ålänningar när Nyan var på jakt i Godby centrum. Däremot kom två tyskar gående längs gc-vägen. **Ingrid och Wulf Lindner** från Hamburg i Tyskland har kommit till Åland för att vandra. Tio dagar av vistelsen är avklarad och två veckor återstår.

Varför kommer ni hit när sommaren redan är över?
-För oss är inte sommaren över. Det är bara en myt, säger Wulf.
-Vi kan resa när som helst och föredrar när det inte är så mycket folk, inflikar Ingrid.

Ingrid är intresserad av öar och Åland med sin speciella historia mellan Sverige, Ryssland och Finland tilltalade henne.
-Och ni har relativt hög levnadsstandard.
Paret Lindner har hunnit se många öar, Lofoten, Storbritannien och även italienska och tyska öar. De är båda pensionärer och gör två resor i året.
-Det är vår kur, säger Ingrid. Vi håller oss friska med det istället för sjukhus och läkare.

Vandrar på Åland.
Ingrid och Wulf Lindner vandrar på Åland. De är pensionärer från Hamburg i Tyskland som kurerar sig genom att resa.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Wulf Lindner är pensionerad professor i teologi vid Hamburgs universitet.
Vet du om att det är biskopsval i Finland idag?
-Idag? Jag visste att det var, men inte idag.
Ingrid har jobbat som psykoterapeut för unga och deras familjer.
Både Ingrid och Wulf berömmar vandringens möjligheter på Åland. Men de har en liten brasklapp om att vandringarna borde vara anknutna till orter med övernattnig. Prästö tyckte de mycket om.

-Men Sadelins led var tryckt på en karta med så liten text att när man är lite äldre är det svårt att läsa, säger Wulf.
Till slut brukar man få hälsa till någon. Har ni hunnit lära känna någon?
-Jag kan hälsa till honom eller henne som blir biskop, säger Wulf. Finns det en kvinnlig kandidat?
Jo, Ålands kandidat Juanita Fagerholm-Urch är kvinna.
-Då hälsar jag till henne.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax

vädret

Torsdag

19/14 Stockholm
0,5m
17/15 Åbo
0,6m
17/16 Åbo
0,3m
20/15 Åbo

Fredag

18/11 Stockholm
3,0m
18/13 Åbo
1,3m

Lördag

18/11 Stockholm
3,0m
17/13 Åbo

I går kl 15

	temp.	moln.
Jomala	16	☁
Åbo	18	☁
Helsingfors	21	☀
Stockholm	20	☁

Max/min temp. 26.8 - 2.9. klo 9

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+20,1	27.8.	+9,7	30.8.
Åbo	+22,0	28.8.	+11,2	28.8.
H:fors	+20,1	29.8.	+13,0	30.8.

* =Dagar saknas temp. moln.

För ett år sedan

Jomala	16
Åbo	16
Helsingfors	16

Utomlands i går

Köpenhamn	19	Madrid	31
Oslo	15	Rom	29
Bryssel	19	Aten	30
Moskva	24	Las Palmas	26
London	17	Phuket	30
Paris	21	Peking	26

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	6:41	20:36
Helsingfors	6:20	20:16
Stockholm	5:50	19:42

Vattenståndet i går kl 15

Föglö	+6 cm	Åbo	+15 cm
-------	-------	-----	--------

METEOROLOGISKA INSTITUTET
Vädertjänsten Tel.060010600 3,95 /min +Isa

dagens rätt

Enkel fisksoppa

400 g torsk, färsk eller fryst
250 gr sommargrönsaker (frysta)
1 msk smör
1 tsk curry
2 msk vetemjöl
8 dl vatten
1 fiskbuljongtärning
2-3 msk hackad dill
salt, peppar

Skär fisken i bitar (tina blocket först). Fräs grönsakerna i matfettet utan att de får färg. Tillsätt curryn och vetemjöl och späd med vatten, smula ner buljongtärningen och låt soppan koka upp. Lagg i fisken och låt den sjuda i 8-10 min. Smaka av med salt och peppar och strö dillen över. Servera med bröd och ost.

TIPSA 0457 313 4444 MESSA 0457 323 4444 RING 018 23444

Åländska ÄPPLEN
HÄGGBLQM, ÄNGÖ
220 kg
Gäller tor-lör
MATHIS
VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.ax

KALMERS
NYHET I LAGER!

GARMIN NÜVI 1390T
En ny bilnavigator med bredbildsskärm och bl.a. filvisning vid navigering
275€

VIKINGAGRÄND VARDAGAR 8.30-17, LÖRDAGAR 10-14
TEL 28 827, 28 830 WWW.KALMERS.AX

GABRIEL CERAMIK

Moderna och klassiska kakelugnar
Effektivaste kakelugnen
Form för moderns hem

Värmekällan
-VI VÄRMEKÄLLAN-
Köpmansgatan 1 tfn 23 588
eller 0400 529 252
onsdag - fredag 11-17
(lunch 12.30-13.30)

September special!

1/2
priset på digital framkallning!
nu 0.10€
10x13/10x15

Beställ online eller via våra kiosker i butiken.

kan ej kombineras med andra erbjudanden

FOTO Plus!
Torggatan 1, tel 14200 www.fotoplus.ax

Lördag 5.9
Öppet kl. 10.00-12.00

Choklad
KONDIITORI OCH BAGERI
DALKARBYVÄGEN 2
Mån-fre 07.30-15.00
Lördag 10.00-13.00

NYINKOMMET!

- LÖKAR plantera nu för en färgsprakande vår!
- KRUKVÄXTER stort fräscht sortiment!

BoGrönt
Rosenblads Trädgårdsbutik
Västra utfarten tfn 23 366
ÖPPET: vard 9-17, lörd 9-14

LEDIGT ANNONSUTRYMME Kontakta annonsavdelningen tel: 23 444 eller e-post: annons@nyan.ax **Nya Åland**